

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obsah dokumentu má informatívny charakter

**OPRE KIDLE ZAKONI SLOVAČIKO
REPUBLIKAKERE**

Berš 1992

Deklarimen: 1. 10. 1992 E časoskeri verzija lekhavibnaskeri zor le: 1. 1.2016 dži o: 26.
2.2017

Savoro andro dokumentos hino
phandlo le čačipnaha.

E PREAMBULA

Amen, o manuša slovačika,

460

**E U S T A V A L E SLOVAČIKO REPUBLIKAKERI
1. septembrostar 1992**

líkerdo andre godi o politicko the kulturno barvalípen amare puranendar the o šela
beršendar prindžarípen khatar o maríben vaš e nacijonalno eksistencija the peskero
themutnípen,

ačhado pro cyrilo-metodsko vođakero barvalípen the o historicko džaňiben Bara
Moravatar, prekal o naturalno čačípen le nacijengro te kerel peskeri definicija,
jekhetanes le dženenca andal o nacijonalna minoriti the o etnicka grupi save dživen andre
Slovačiko republika,

važ e permanentno bi maríbnaskeri kooperacija aver demokeraticka themenca,
a te zumavel te kerel e demokraticko rajípnaskeri forma, te vazdel e vođakeri kultura the e
ekonomicko prosperita

pen amen,

o themutne andre Slovačiko

republika

dovakeras

prekal o amare reprezentanta

pre kadi ustava:

O JEKHTO ŠERO

O jekhto kotor

O FUNDAMENTALNA

PRINCIPI

Art. 1

(1) E Slovačiko republika hino opre thodo, demokraticko the čačikano them. Nane phandlo nisava ideologijaha aňi paťabnaha.

(2) E Slovačiko republika akceptinel the likerel o generalna principi andal o maškarmutno čačipen, o maškarmutne kontrakta savenca hiňi phandľi, sajekh sar aver maškarmutne musaja.

Art. 2

(1) O themeskero zor avel le themutnendar, save la keren prekal o pengre alosarde reprezentanta vaj direktno.

(2) O themeskere organa šaj keren o uštara ča prekal e ustava, andro lakere limiti the buchľipen the avka, sar phenel o zakonos.

(3) Sako šaj te kerel, so nane na mukhlo zakonoha, a űikas našt'i te kikidel, hoj te kerel vareso, so o zakonos na mangel.

Art. 3

(1) E phuv pre savi pašľol e Slovačiko republika hiňi jekh a našt'i pes ulavel.

(2) O liniji kaj agorinel e Slovačiko republika pen šaj paroven ča prekal o ustavno zakonos.

Art.

4

(1) O na barardo barvalipen, o cheva tel e phuv, o paňi tel e phuv, o naturalna sast'aripnaskere barvalipena the o paňale leňa phiren la Slovakijakera republikake. E Slovačiko republika arakhel the buchľarel oda barvalipen, kovles the efektivno dromeha lel o lačhipen khatar o na barardo the naturalno barvalipen vaš o lačhipena prekal o peskere themutne the o generaciji save avena.

(2) Te ľidžal o paňi, savo hino andal o paňale formaciji andal o phuv kaj hiňi e Slovačiko republika prekal o Slovakijakere republikakere hraňici le transportna mehanizmenca vaj pipenca pes na mukhel; o na mukhipen na perel pro paňi vaš o personalno pijiben, o pijibnaskero paňi paťardo andro konzumentsko paťariben kerdo andre Slovačiko republika the o naturalno mineralno paňi paťardo andro konzumentsko paťariben andre Slovačiko republika the kana pes del o humanitarno pomožipen the o pomožipen andro krizova situaciji. O detaili pal oda, sar pes transportinel o paňi vaš o personalno pijiben the o paňi vaš o humanitarno pomožipen the o pomožipen andro krizova situaciji ena andro zakonos.

Art.

5

(1) Sar te chudel vaj te našavel o themutņipen andre Slovačiko republika phenel o zakonos.

(2) Ņikastar našt'i te lel o themutņipen Slovakijakera republikakero te oda na kamel.

Art.

6

(1) Andre Slovačiko republika e themeskeri čhib hiņi e Slovačiko čhib.

(2) O šajipen te vakere aver čhibenca sar la themeskera čhibaha andre oficijalno komunikacija hino phendo o zakonos.

Art.

7

(1) E Slovačiko republika šaj, prekal o slobodno peskero mangipen, te uštarel andro themeskero phandl'ipen aver themenca. Pal o uštarišen andro themeskero phandl'ipen avere themenca, vaj pal o uštarišen andal oda phandl'ipen phenela o ustavno zakonos, savo zorarela o referendum.

(2) E Slovačiko republika šaj prekal o maškartthemutno kontraktos, savo sas ratifikovano a sas publikovano prekal o čačo zakonos, vaj prekal ajsa kontraktos šaj te thovel o keriben varesave peskere čačipnaskere le Europakere khetañibnengre the la Europakera unijake. O čačipnaskere phandle akti khatar o Europakere khetañibena the Europakeri unija džan angle o Slovačiko republikakere zakoni. O čačipnaskere phandle akti pen len, te kempel lengri implementacija, oda pes kerela prekal o zakonos vaj o rajipnaskero mangipen sar phenel o art. 120 par. 2.

(3) E Slovačiko republika šaj, kana o res hin te fikerel e bi maribnaskeri situacija, e bi dar the e demokraticko situacija, tel o mangipena phende andro maškartthemutno kontraktos, te uštarel andre organizacija vaš o jekhetano kolektivno bi dar.

(4) Te chuden e čači zor o maškartthemutne kontrakti pal o manušikane čačipena the fundamentalna slobodi, o maškartthemutne politicka dovakeribena, o maškartthemutne kontrakta le militarno karakteroha, o maškartthemutne kontrakta savendar e Slovačiko republika uštarel andro maškartthemutne organizaciji, o maškartthemutne ekonomicka kontrakta generalno karakteroha, o maškartthemutne kontrakta, so vaš o lengro keriben kempel o zakonos, a o maškartthemutne kontrakta, save direktno ačhaven o čačipena vaj o musaja vaš o fizicka manuša vaj legalna manuša, pes mangel angle ratifikacija o pozitivno lav khatar e Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

(5) O maškartthemutne kontrakta pal o manušika čačipen the u fundamentalna slobodi, o maškartthemutne kontrakti, so vaš lengro keriben kempel o zakonos, the o maškartthemutne kontrakta, save direktno ačhaven o čačipena vaj o musaja vaš o fizicka manuša vaj o legalna manuša a save sas ratifikovana the deklarovana avka, sar phenel o zakonos, hine angle o zakona.

**Art.
7a**

E Slovačiko republika del o phiko vaš o nacijskonalno prindžaripen the e kulturno identita le Slovakenge save bešen andro aver thema, pomožinel lengre inštitucijenge save sas kerde, hoj pes te resel oda res the o relaciji le purane themeha.

**O Dujto kotor
O themeskere simbola**

Art. 8

O themeskere simbola vaš e Slovačiko republika hine o themeskero čitro, o themeskero flagos, e themeskeri phandado the e themeskeri himna.

Art 9

(1) O themeskero čitro vaš e Slovačiko republika hino pro lolo čirlatuno goticko š'ritos o duvar kerdo rupuno trušul ačhado pro maškarutno nekh učeder partocis maškar o kika trin parta.

(2) O themeskero čitro vaš e Slovačiko republika hino kerdo trine horizontalna kotorendar – o parno, o kiko the o lolo. Pro angluno jepaš pro themeskero flago vaš e Slovačiko republika hino o themeskero čitro vaš e Slovačiko republika.

(3) O themeskero phandado vaš e Slovačiko republika hino kerdo andal themeskero čitro vaš e Slovačiko republika, paš savo hino pisimen, band'ardo savore serendar, e Slovačiko republika.

(4) E štatno himna vaš e Slovačiko republika hiñi kerđi jekhto duj kotorendar la gil'atar Nad Tatrou sa blýska.

(5) O detaila pal o themeskere simbola vaš e Slovačiko republika the sar lenca kampil te kerel phenel o zakonos.

**O trinto kotor
O šerutno foros andre Slovačiko republika**

Art. 10

(1) O šerutno foros andre Slovačiko republika hiñi e Bratislava.

(2) E Bratislava sar o šerutno foros andre Slovačiko republika chudel peskeri pozicija prekal o zakonos.

**O DUJTO ŠERO
O FUNDAMENTALNA ČAČIPENA THE SLOBODI**

**O jekhto kotor
GENERALNA PRINCIPI**

Art. 12

(1) O manuša hine slobodna a pro jekh učipen andre lengri pařiv the čačipena. O fundamentalna čačipena the

slobodi našti te lel, te čorel, te bisterel vaj te agorinel.

(2) O fundamentalna čačipena the slobodi hine garantimen andre Slovačiko republika savorenge bi pes te dikhel pre džuvlikañipen vaj muršipen, e rasa, kal'ipen vaj parñipen, paťaben the religija, politicko, vaj aver gindipen, andre savi nacija vaj socialno statusos ul'ile, andal savi nacija vaj etnicko grupa hine, sava famel'ijatar vaj aver pozicija. Ńikaskes našti vaš oda o bilačipen te kerel, te del buter vaj frimeder.

(3) Sakones hino o čačipen te phenel ke savi nacija phirel. Na mukhel pes űisar te kikedel le manušen so peske te lel avri, na mukhel pes űisar te ispidel le manušen te našavel, te bisterel peskeri nacija.

(4) Ńikaskes našti te uštarel andro lengre čačipena vaš oda, hoj pherd'arel peskere fundamentalna čačipena the slobodi.

Art. 13

(1) O musaja pen šaj te den

a) andro zakonos vaj prekal o zakonos, avka buchles sar phenel, o fundamentalna čačipena the slobodi pen musaj te l'ikerel,

b) prekal o maškarmutno dovakeriben tel o art. 7 par. 4, savo vorta ačhavel o čačipena the o musaja vaš o fizicka manuša vaj legalna manuša, vaj

c) prekal o rajipnaskero lav tel o art. 120 par. 2.

(2) Save buchle ena o fundamentalna čačipena the slobodi, oda šaj te paruvel tel o mangipena andre kadi ustava ča prekal o zakonos.

(3) O zakonna limitaciji andro fundamentalna čačipena the slobodi musaj aven sajekh sakovar, kana pen pherd'aren o dovakerde situaciji.

(4) Kana pen sañaren o fundamentalna čačipena the slobodi, musaj pes te l'ikerel so hine a vaš soske. Ajse sañipena pen šaj keren ča te resen o dovakerdo res.

O dujto kotor

O FUNDAMENTALNA MANUŠIKANE ČAČIPENA THE SLOBODI

Art. 14

Sakoneske phiren o čačipena.

Art. 15

(1) Sakoneske phirel o čačipen pro dživipen. O manuškano dživipen hino kuč te arakhel mekh angle bijand'ipen.

(2) Ńikaskes našti te lel o dživipen.

(3) Te murdarel sar o trestos pes na domukhel.

(4) Tel o kada artiklos, o čačipena nane phagle, te vareko našad'as o dživipen andre varesavo keriben, savo o zakonos na dikhel sar kriminalno.

Art. 16

(1) E garancija pes del oleske, hoj o manuš/e manušni the so hin leskero/lakeri privatno našti te čalavel. Oda šaj te sañol ča kana pes ačhel avka, sar phenel o zakonos.

(2) Ńikas našti te marel, vaj te del leske o trestos savo elas pharo, na manuškano vaj na paťivalo.

Art. 17

(1) E personalno sloboda hiñi garantimen.

(2) Ńikas našti te rodel vaj űikastes našti te lel e sloboda aver dromeha, ča avka vaš soske the sar hino phendo andro zakonos. Ńikastar našti te lele e sloboda ča vaš oda, hoj našti te dol'ikerel so hinon andro kontraktno musaj.

(3) Le phukade dženes vaj le dženes, pal savo pes paťal, hoj kerd'as o kriminalno aktos, šaj te phandel ča avka, sar phenel o zakonos. O phandlo dženo musaj jekhvestar te chudel o informaciji soske o phandl'ipen, musaj les avri te šunel tel o 48 ori a kana o kriminalno aktos hino o terorizmus tel o 96 ori musaj te avel mukhlo pre sloboda vaj bičhado pre kris. O mujalo musaj le phandle dženes tel o 48 ori a kana o kriminalno aktos hino bares pharo tel o 72 ori kanastar les il'as avri te šunel a te del o paluno lav pal o phandl'ipen vaj les te bičhavel pre sloboda.

(4) Le phukade dženes šaj te phandel andre ča prekal o pisimen mangipen le mujalestar, kaj hino pisimen the sostar. O phandlo dženo musaj te avel bičhado ke kris tel o 24 ori. O mujalo musaj le phandle dženes tel o 48 ori

a kana o kriminalno aktos hino bares pharo tel o 72 ori kanastar les il'as avri te šunel a te del o paluno lav pal o phand'ipen vaj les te bičhavel pre sloboda.

(5) Andro phand'ipen šaj te lel ča vaš oda the pro ori sar phendo andro zakonos a prekal o mangipen khatar e kris.

(6) O zakonos phenela, kana šaj le dženes te lel andro inštitucijonalno sast'ipnaskero pomožipen vaj te l'ikerel les andro oda bi o leskero kamipen. Ajso uštar pes musaj tel o 24 ori te phenel ke kris, savo pal oda bešipen andro ajso than phenela o paluno lav tel o pandž d'ivesa.

(7) Te rodel pal e psichicko situacija andre savi hino o dženo phukado vaš o kriminalno aktos šaj ča prekal o pisimen mangipen la krisatar.

Art 18

(1) Ņikas naš'ti te bičhavel te kerel e but'i vaj o servisi bi te kamel o manuš.

(2) Oda so hino phendo andro paragrafos 1 na učharel

a) o but'a, save pen den prekal o zakonos le manušenge, save l'ikeren o trestos a nane len sloboda vaj le manušenge, save l'ikeren aver trestos, hoj lenge te ačhel e sloboda,

b) o slugad'ipen vaj aver servisos phendo andro zakonos, hoj te na keren o slugad'ipnaskero musaj,

c) o servisos sar mangel o zakonos kana hine o živelna bibachtal'ipena, bilačhipena vaj aver darutne situaciji, save šaj len o dživipena, o sast'ipen vaj keren bare bilačhipena pro barval'ipen,

d) o keriben manglo kaj pen te arakhel o dživipen, o sast'ipen vaj o aver džeenengre čačipena,

e) cikneder gavutne servisa ačhade prekal o zakonos.

Art. 19

(1) Sakones hino o čačipen te l'ikerel e manušikañi pařiv, e personalno pařiv, e lačhi reputacija the te arakhel peskero nav.

(2) Sakones hino o čačipen pro arakhipen anglo na čačikano uštariben andro privatno the famel'ijakero dživipen.

(3) Sakones hino o čačipen pro arakhipen anglo na čačikano rodipen, publikacija vaj aver melalo keriben le informacijenca pal e leskeri/lakeri persona.

Art. 20

(1) Sakones hino o čačipen te l'ikerel o barval'ipen. O l'ikeribnaskero čačipnaske savorenge le barval'ipnaha phirel sajekh zakonno pherd'aripen the arakhipen. O barval'ipen chudlo na avka, sar phenen o zakoni pes na arakhel. O barval'ipen te predžal maškar o generaciji pes garantinel.

(2) O zakonos phenela, savo aver barval'ipen bi o barval'ipen phendo andro art. 4 andre kadi ustava, savo kampil kaj pes te pherd'arel oda, so kampil le khetañibnaske, te vazdel e nacijonalno ekonomika the o khetañibnaskero mangipen, šaj te phirel le themeske, le gaveske vaj le phenede legalno manušenge. O zakonos šaj te phenel, hoj varesave but'a šaj phiren ča le themutnenge vaj le legalno manušenge, saven hino o bešipen andre Slovačiko republika.

(3) O barval'ipen phandavel. Našt'i leha na pařivales te kerel hoj te tefarel averengre čačipena vaj anglo generalna interesa arakhle le zakonoha. O čačipen pro barval'ipen the leskero keriben naš'ti te kerel o bilačhipena le manušikane sast'ipnaske, la prirodake, le kulturno barval'ipnaske the le dživpnaskero thaneske buter sar phenel o zakonos.

(4) Te lel o barval'ipen vaj zoraha te sañarel o čačipen pro barval'ipen pes šaj ča avka but, sar kampil a musaj te pherd'arel o khetañibnaskero mangipen, prekal o zakonos u vaš o adekvatno pořiñiben.

(5) Aver uštara andro čačipen pro barval'ipen pen šaj mukhen ča kana hino o barval'ipen doreslo na legalno dromeha vaj le na legalno rodle lovenca a o uštar hino o musaj andro demokraticko khetañiben te l'ikerel o bi dar andro them, te arakhel e avruñi bi darutñi situacija, moralka vaj o čačipena the slobodi le averenge. Oda sar phenela o zakonos.

Art. 21

(1) O kher pes naš'ti te čalavel. Nane mukhlo te uštarel andre bi oda, kana o manuš, so odoj bešel, oda mukhel.

(2) Te rodel andro kher pes mukhel ča kana hino o kriminalno rodipen, prekal o pisimen mangipen khatar o

mujalo, kaj pes pisinel soske.

(3) Aver uštara andro na čalavipen pro kher pen šaj mukhen prekal o zakonos ša kana andro demokraticko khetañiben hino o musaj te arakhel o dživipen, o sast'ipen vaj o barval'ipen le manušengro, te arakhel o čačipena the slobodi averengre vaj te ačhel andro drom ki o pharo themeskero na smirom. Te o kher hino the o than vaš o biznis vaj vaš e aver ekonomicko aktivita, ajse uštara o zakonos šaj te mukhel the kana oda kempel hoj pen te resen o muťa dine khatar e khetañibnaskeri administracija.

Art. 22

(1) E garancija pes del, hoj pes na dikhela andro l'ila, andro l'ila so hine transportimen the andro aver pisimen dokumenta, arakhena pen the o personalna data.

(2) Ņiko našt'i te phagerel o l'iloskero na pheñiben aňi o napheñiben pal o aver pisimen dokumenta vaj dokumentacija, ola so hine l'ikerde privatno, vaj bičhade la poštaha, vaj aver dromeħa, o averipen hino kana avka phenel o zakonos. Sajekh e garancija pes del te l'ikerel o napheñiben pal o nevipena dine prekal o telefonos, telegrafos vaj aver ajsi mašina.

Art. 23

(1) E garancija pes del vaš e sloboda te phirel.

(2) Sakones, ko hino legalnones andre Slovačiko republika, hino o čačipen slobodno te mukhel oda than.

(3) O slobodi andal o paragrafa 1 the 2 šaj saňarel o zakonos, te oda hino o musaj te arakhel o them, te l'ikerel o khetañibnaskero smirom, te arakhel o sast'ipen vaj te arakhel o čačipena the slobodi aver dženengre a pro phende thana the te arakhel e priroda.

(4) Sako themutneske phirel o čačipen slobodno te uštarel andre Slovačiko republika. Le themutnes našt'i zoraha te ispidel te mukhel o them, našt'i les avri te čhivel.

(5) Le manušes aver themestar šaj avri te čhivel ča kana avka phenel o zakonos.

Art. 24

(1) E garancija pes del vaš e sloboda andro gindipen, paťiv, paťaben andro Del. Kada čačipen del the o šajipen te paruvet o religijozno gindipen vaj o paťaben. Sakones hin o čačipen te ačhel bi o paťaben andro Del. Sakones hin o čačipen phundrades te sikavel peskero gindipen.

(2) Sakones hino o čačipen slobodno te sikavel peskeri religija vaj paťaben andro Del vaj korkores, vaj jekhetanes le averenca, privatno the phundrades, mangipnaha ki o Del, te kerel o religijozna keribena, te l'ikerel e rituala vaj te phirel pro sikhľuviben.

(3) O khangeras the o religijozna khetañibena keren pengre buťa korkore, nekh buter keren pengre organa, vazden pengre rašan, sikhaven e religija a keren o klaštorna the aver khangerakere inštituciji bi o themeskere organa.

(4) Oda, sar te pherd'arel o čačipena andal o paragrafa 1 dži o 3 šaj saňarel o zakonos, te oda hino o uštar savo pes musaj te kerel andro demokraticko khetañiben kaj te arakhel o khetañibnaskero smirom, o sast'ipen the paťiv vaj o čačipena the slobodi averengre.

Art. 25

(1) Te arakhel e Slovačiko republika hino o musaj the e paťivaľi buťi vaš o themutne. O zakonos phenela savo buchlo ela o arakhipnaskero musaj.

(2) Ņikas našt'i zoraha te ispidel, hoj te kerel o slugađipen, te oda hino anglo leskero kamipen vaj paťaben andro Del. O detaila ena phende andro zakonos.

O trito kotor O POLITICKA ČAČIPENA

Art. 26

(1) E garancija pes del vaš o sloboda andro lav the o čačipen te chudel o informaciji.

(2) Sakones hino o čačipen te sikavel peskero gindo prekal o lav, lekhaviben, printos, čitroħa vaj aver dromeħa, sajekh sar slobodno te rodel, te chudel the te buchľarel o ginde the o informaciji bi te dikhel pro themeskere hrañici. Te del avri o printos na perel tel o mukhipnaskero keriben. Te kerel o biznis andro radijo the televizija

šaj perel tel o mukhipen khatar o them. Oda sar phenela o zakonos.

(3) E cenzura pes na mukhel.

(4) E sloboda vaš o lav the o čačipen te rodel a te buch'arel o informaciji šaj sañarel o zakonos, te oda ena o uštara sar o musaj andro demokraticko khetañiben kaj te arakhel o čačipena the o slobodi averengre, o themeskero bidar, o khetañibnaskero smirom, te arakhel o khetañibnaskero sast'ipen the pa'iv.

(5) O organa vaš e khetañibnaskeri zor musaj adekvatno dromeha te del o informaciji pal o peskere aktiviti andre themeskeri čhib. Sar, oda ela phendo andro zakonos.

Art. 27

(1) E garancija pes del vaš o čačipen pro peticiji. Sakones hin o čačipen korkores vaj aver dženenca te visa'ol vaš o bu'ã andro khetañibnaskero vaj aver jekhetano mangipen ki o themeskere organa vaj o organa vaš e thanengri administracija le mangipnenca, gindenca vaj phukavibnenca.

(2) La peticijaha našt'i te mangel hoj pen te phageren o fundamentalna čačipena the slobodi.

(3) La peticijaha našt'i te uštarel andre sloboda savi phirel le krisenge.

Art. 28

(1) O čačipen te arakhel pes andro smirom hino garantimen.

(2) Sar pes oda čačipen kerela oda phenela o zakonos kana pen o manuša arakhena andro phundrade thana, te ola uštara andro demokraticko khetañiben kampil te kerel kaj pen arakhen o čačipena the slobodi le averengre, te likerel o khetañibnaskero smirom, o sast'ipen the e pa'iv, o barval'ipen vaj o themeskero bidar. O arakhiben našt'i te perel tel o domukhipen khatar o organos vaš e khetañibnaskeri administracija.

Art. 29

(1) E garancija pes del vaš o čačipen vaš o slobodna jekhetañibena. Sakones hino o čačipen jekhetane le averenca te kerel o jekhetañibena, vaj aver jekhetañibnaskere organizaciji.

(2) Le themutnenge phirel o čačipen te kerel o politicka seri the o politicka droma a te uštarel andre lende jekhetanes le averenca.

(3) O keriben vaš o čačipena prekal o paragrafa 1 the 2 šaj te sañarel ča kana avka phenel o zakonos, te oda hino andro demokraticko khetañiben o musaj te likerel o themeskero bidar, te arakhel o khetañibnaskero smirom, vaš e prevencija anglo keriminalna keribena vaj te arakhel o čačipena the slobodi le averengre.

Art. 30

(1) Le themutnenge phirel o čačipen te uštarel andre administracija vaš o khetañibnaskere bu'ã direktno vaj prekal o slobodno alosaripen vaš o peskere reprezentanta. Le manušenge aver themendar le permanentno bešipnaha andre Slovačiko republika hin o čačipen te alosarel vaj te aven alosarde andro organa vaš o gaveskeri administracija the andro organa vaš e administracija andro učeder phuvakere kotora.

(2) O alosaripen musaj te avel kerdo andro termina save nane buchleder sar o perijodicko alosaripnaskero kotor beršengro avka, sar phenel o zakonos.

(3) O čačipen te alosarel hino generalno, vorta the direktno a kerel pes prekal o phandado alosariben. Sar pes kerel o alosaripnaskero čačipen, oda ela phendo andro zakonos.

(4) Le themutnen hin tel o sajekh kondiciji o šajipen te resel o alosarde the aver khetañibnaskere funkciji.

Art. 31

O zakona save forminen savore politicka čačipena the slobodi the lengro achal'uviben the o keriben musaj te del o šajipen the te arakhel e slobodno politicko kompeticija maškar o politicka zora andro demokraticko khetañiben.

Art. 32

Le themutnen hino o čačipen te vazdel opre e zor anglo sakoneste, ko peravel o demokraticko sistemas andro fundamentalna manuškane čačipena the slobodi pisimen andre kadi ustava, te e bu'ã so keren o ustavna organa the o efektivno keriben prekal o zakonna droma hine ačhade.

O štarto kotor
O ČAČIPENA VAŠ O NACIJONALNA MINORITI THE O ETNICKA GRUPI

Art. 33

Te phirel ki e sako nacijonalno minorita vaj e etnicko grupa našti ñikaske te anel o pharipen.

Art. 34

(1) Le themutnenge save andre Slovačiko republika keren o nacijonalna minoriti vaj o etnicka grupi pes del e garancija vaš o generalno buch'aripen, nekh buter o čačipen jekhetanes avere dženenca andal e minorita vaj e grupa te vazdel peskeri kultura, o čačipen te buch'arel the te rodel o informaciji andre peskeri čhib, te thovel pes jekhetanes andro nacijonalna jekhetañibena, te ačhavel the te vazdel o sikh'uvibnaskere the kulturna inštituciji. O detaila phenela o zakonos.

(2) Le themutnenge andal o nacijonalna minoriti vaj o etnicka grupi pes tel o kondiciji phende andro zakonos del e garancija bi o čačipen te sikh'ol e themeskeri čhib the

a) o čačipen te sikh'ol andre peskeri čhib,

b) o čačipen te vakere peskera čhibaha andre oficijalno komunikacija,

c) o čačipen te lel o kotor andro lačharipen andro bu'ra save phiren le nacijonalno minoritenge the etnicka grupenge.

(3) O keriben le čačipengro save phiren le themutnenge andal o nacijonalna minoriti the o etnicka grupi garantimen andre kadi ustava našti te daravel e suverenita the e phuvakeri kohezija andre Slovačiko republika vaj te kerel e diskriminacija pro aver themutne.

O pandžto kotor

O EKONOMICKA, SOCIJALNA THE KULTURNA ČAČIPENA

Art. 35

(1) Sakones hino o čačipen slobodno peske avri te lel e profesija the o sikh'uviben vaš odi, sajekh sar o čačipen te kerel o bikeñiben vaj te kerel aver aktiviti prekal save rodel o love.

(2) O zakonos šaj thovel o kondiciji the o limitaciji pro keriben vaš o varesave profesiji vaj aktiviti.

(3) Le themutnen hino o čačipen te kerel e bu'i. O them andro adekvatno buch'ipen del o materijalno pomožipen le themutnenge, save na peskere došendar našti oda čačipen te resel. Oda sar phenel o zakonos.

(4) O zakonos šaj te kerel o paruvipen andro čačipena pisimen andro paragrafa 1 dži o 3 vaš o manuša aver themendar.

Art. 36

Le bu'arnen hin o čačipen pro pa'ivale the lače bu'akere kondiciji. O zakonos lenge del nekh buter

a) o čačipen te chudel o po'ñiben vaš e kerdi bu'i, dosta bari hoj lenge te del o šajipen vaš o pa'ivalo dživipen,

b) o arakhipen anglo hijaba bu'akero našaviben the e diskriminacija andro bu'ariben,

c) o arakhipen vaš o lengro sast'ipen the bidar andre bu'i,

d) e nekh lungeder mukhle bu'akere ora,

e) adekvatno smirom pal e bu'i,

f) nekh frimeder bibu'akere po'imen d'ivesa vaš e regeneracija,

g) o čačipen vaš e kolektivno negocijacija.

Art. 37

(1) Sakones hino o čačipen te thovel pes jekehtanes le averenca kaj te arakhel peskere ekonomicka the socijalna interesa.

(2) O odborova organizaciji hine kerde bi o themeskero vast. Te limitinel o gendo le odborova organizacijengro, vaj te del pro feder than varesave lendar andre firma vaj andre sfera, oda pes na domukhel.

(3) O aktiviti so keren o odborova organizaciji vaj o o keriben the o aktiviti aver organizacijengre save arakhen o ekonomicka the socijalna interesa šaj te sañarel le zakonoha, te oda hino o uštar andro demokraticko khetañiben o musaj te arakhel o themeskero bidar, o khetañibnaskero smirom vaj o čačipena the o slobodi le averengre.

(4) O čačipen pro štrajkos hino garantimen. Sar, oda phenel o zakonos. Oda čačipen nane le mujalen, prokuratoren, le manušen andal o militarna zora the o kolektiva le l'ivindenca a o džene the o but'arne andal o hasičska the arakhipnaskere kolektiva.

Art. 38

- (1) Le džuvl'en, le ternen tel o 18 berša the le manušen sast'ipnaskere pharipnenca hino o čačipen pro o bareder sast'ipnaskero arakhipen andre but'i the o špecijalna but'akere kondiciji.
- (2) Le ternen tel o 18 berša the le manušen sast'ipnaskere pharipnenca hin o čačipen pro o špecijalno arakhipen andro but'akere thana the pro pomožipen te sikh'l'ol e profesija.
- (3) O detaila pal o čačipena andal o paragrafa 1 the 2 phenela o zakonos.

Art. 39

- (1) Le themutnen hin o čačipen pro adekvatno materijalno pomožipen andro phuripen the kana naš'i te keren but'i, the kana našaven le manušen so lenge rodel pro dživipen.
- (2) Sakoneske, ko hino andro materijalno čoripen, phirel o čačipen pro ajsa pomožipen, savo kempel hoj pen te l'ikeren o fundamentalna dživipnaskere kondiciji.
- (3) O detaila pal o čačipena andal o paragrafa 1 the 2 phenela o zakonos.

Art. 40

Sakoneske phirel o čačipen pro sast'ipnaskero arakhipen. Prekal o sast'ipnaskero arakhipen le themutnen hin o čačipen pro na po'indo sast'ipnaskero pomožipen the pro sast'ipnaskere pomožipnaskere but'a avka, sar oda phenela o zakonos.

Art. 41

- (1) O bijav hino o unikatno solacharipen maškar o murš the e džuvl'i. E Slovačiko republika sakovar arakhel o bijav a pomožinel ki o leskero lačhipen. O bijav, te avel o dad, te avel e daj, the e famel'ija hine tel o arakhipen khatar o zakonos. Garantinel pes o špecijalno arakhipen vaš o čhavore the o terne tel o 18 berša.
- (2) E džuvl'i khabni chudel e garancija vaš o špecijalno opredikhipen, o arakhipen andro but'akere resipena the o adekvatna but'akere situaciji.
- (3) Le čhavoren save ul'on pal o bijav the bi o bijav hin sajekh čačipena.
- (4) Opredikhipen pro čhavore the lengro bararipen hino o čačipen savo phirel le dadenge the dajenge, le čhavoren hino o čačipen pro dadengro the dajengro bararipen the opredikhipen. Le dadengre the dajengre čačipena šaj te sañarel a o cikne čhavoren šaj te lel le dadendar the le dajendar, the te o dada the o daja oda na kamen ča prekal o mangipen le krisostar prekal o zakonos.
- (5) O dadenge the o dajenge, so opredikhen lengre čhavoren, hin o čačipen pro pomožipen le themestar. O detaila pal o čačipena andal o paragrafa 1 dži o 5 phenela o zakonos.

Art. 42

- (1) Sakones hin o čačipen pro sikh'l'uviben. Te phirel andre škola hino o musaj. Dži keci berša a save beršendar, oda phenela o zakonos.
- (2) Le themutnen hino o čačipen vaš o bipo'inišnaskero sikh'l'uviben andro zakladna školi the por maškarutne školi, prekal o themutneskere džaňibena the o khetañibnaskere šajipena the pro uče školi.
- (3) Te kerel aver školi sar o themeskere a te sikhavel andre lende šaj ča avka, sar phenel o zakonos, ajse školi šaj keren o sikhaviben vaš savo pes po'inel.
- (4) O zakonos phenela, andre save situaciji hin le themutnen o čačipen paš o študijum te chudel o pomožipen le themestar.

Art. 43

(1) E sloboda vaš o džaňibnaskero rodipen the o džaňiben hino garantimen. O čačipena pro avri avipena andal e kreativno god'akeri aktivita arakhel o zakonos.

(2) O čačipen te resel o kulturno barvałipen hino garantimen avka, sar phenel o zakonos.

O šovto kotor

O ČAČIPEN TE ARAKHEL O DŽIVIPNASKERO THAN THE O KULTURNO BARVAŁIPEN

Art. 44

- (1) Sakones hin o čačipen vaš o lačo dživipnaskero than.
- (2) Sakoneske phirel o musaj te arakhel the te vazdel o dživipnaskero than the o kulturno barvałipen.
- (3) Ńiko našti buter sar so phenel o zakonos te čhivel e dar aňi te kerel doša pro dživipnaskero than, o phuvakere barvałipena the e kulturna bara.
- (4) O them dodikhel pre oda, hoj pes andal o phuvakere barvałipena te lel god'aha, dodikhel pro ekologicko balansos the o efektívno opredikhipen pro dživipnaskero than a arakhel o avri kidle avri bararde čara the o slobodno džide organizmi.
- (5) O detaila pal o čačipena andal o paragrafa 1 dži o č phenela o zakonos.

Art. 45

Sakones hino o čačipen pro sig the kompletna informaciji pal e situacija andro dživipnaskero than the pal oda soske hiňi ajsi a so mekh ela.

O eftato kotor

O ČAČIPEN PRO KRISOSKERO THE AVER PRAVNO ARAKHIPEN

Art. 46

- (1) Sako šaj mangel peskero čačipen prekal o procesos phendo andro zakonos pro slobodno the čačikano kris a kana avka phenel o zakonos the pro aver organos andre Slovačiko republika.
- (2) Ko phenel, hoj sas leskere čačipena saňarde prekal o lav khatar o organos vaš e khetañibnaskeri administracija, šaj te mangel o kris te rodel pal zakonno pařiv andro ajso lav, te o zakonos na phenel aver. Andal o legalna krisoskere šajipena našti avri te čhivel o rodipen pal o lava pal o fundamentalna čačipena the slobodi.
- (3) Sakones hino o čačipen te chudel o pořiňiben vaš o bilačhipen savo kerđas o na zakonno lav khatar o kris, vaj aver themeskero organos vaj organos vaš e khetañibnaskeri administracija vaj na čačikano administracijakero procesos.
- (4) O situaciji the o detaila pal o krisoskri the aver pravno arakhipen phenela o zakonos.

Art. 47

- (1) Sakones hino o čačipen te na phenel avri, te oda šaj anela o kriminalno rodipen pre peste vaj pro pašo dženo.
- (2) Sakones hin o čačipen pro pravno pomožipen andro procesos anglo krisa, aver themeskere organa vaj organa vaš e khetañibnaskeri administracija jekhto momentostar, avka sar phenel o zakonos.
- (3) Savore džene hine jekh avreske andro procesos tel o paragrafos 2 pro jekh učipen.
- (4) Ko deklarinel, hoj na džanel e čhib, andre savi pes řidžal o procesos prekal o paragrafos 2, chudel o čačipen vaš o prethoviben.

Art. 48

- (1) Ńikas našti te lel khatar o leskero zakonno mujalo. Tel o savo kris perel, oda phenela o zakonos.
- (2) Sakones hin o čačipen, hoj leskeri buti pes phundrades te diskutinel bi o hijaba užaripena u kana hino pro than the te phenel pal o savore kerde evidenciji. Avere manušen šaj te na mukhel andre ča kana hine o situaciji ajse, sar phenela o zakonos.

Art. 49

Ča o zakonos phenela, savo keriben hino o kriminalno aktos a savo mariben vaj aver saňaripen pro čačipena vaj barvałipen šaj vaš oda keriben te del.

Art. 50

- (1) Ča o kris del o paluno lav pal e doš the o mariben vaš o kriminalna aktiviti.
- (2) Pro sakoneste, anglo savo pes l'idžal o kriminalno procesos, pes dikhel sar pro bidošalo, dži o kris na phenela avri prekal o legalne zoralo maribnaskero l'il, hoj hino došalo.
- (3) Le phukades hin o čačipen te les hin kana the o šajipen te kerel pal peskero terd'ipen a hoj teš aj te avel peskero advokatos, vaj te terd'ol pro peskero prekal o advokatos.
- (4) Le phukades hin o čačipen te na phenel nič avri, oda čačipen lestar našti te lel nisar.
- (5) Pre ničaste našti te kerel o kriminalno rodipen vaš o aktos, vaš savo sas imar legalno zorales kerdo došalo vaj sas avri mukhlo andal o phukaviben. Kada principos na phenel, hoj pen našti te kerel o špecijalna lačharibnaskere uštarihana avka, sar phenel o zakonos.
- (6) Pro došal'ipen andro aktos pes dikhel a e sankcija pes thovel prekal o zakonos zoralo kana sas o došalo aktos kerdo. O neveder zakonos pes lel, te oda hino feder vaš o phukado dženo.

O ochtoto kotor

JEKHETANE PHEŇIBENA KI O JEKHTO THE DUJTO ŠERO

Art. 51

- (1) Te mangel o čačipena pisinde andro art. 35, 36, 37 par. 4, art. 38 dži o 42 the o art. 44 dži o 46 andre kadi ustava šaj ča andro limiti phende andro zakona, save ola pheñibena kerel.
- (2) Pal oda sar the sar bares pen sañaren o fundamentalna čačipena the slobodi the o buch'ipen vaš o musaja kana hino o mariben, e maribnaskeri situacija, e špecijalno situacija vaj e urgentno situacija phenela o ustavno zakonos.

Art. 52

- (1) Kaj pes andro jekhto the dujto šero andre kadi ustava pisinel o lav „o themutno“, achal'ol pes o themeskero themutno andre Slovačiko republika.
- (2) Le manušen avre themendar andre Slovačiko republika hin o fundamentalna manuškane čačipena the slobodi garantimen andre kadi ustava, te nane eksplicitnonos dine ča le themutnenge.
- (3) Kaj pes andro dži akanutne legalna mangipena pisinel o lav „o themutno“, achal'ol pes sako manuš, te džal pal o čačipena the slobodi, save kadi ustava del bi te dikhel pro themutnipen.

Art. 53

E Slovačiko republika del azilos le dženenge aver themendar savenge kerel o doša vaš oda, hoj pherd'aren pengre politicka čačipena the slobodi. O azilos na musaj te del oleske, ko kerelas anglo fundamentalna manuškane čačipena the slobodi. O detaila phenela o zakonos.

Art. 54

O zakonos šaj le mujalenge the prokuratorenge te sañarel lengro čačipen vaš o biznisos vaj aver ekonomicka aktiviti a o čačipen pisimen andro art. 29 par. 2, le bu'arnenge andre themeskeri administracija the phuvakeri korkori administracija andro funkciji, save phenela the o čačipen pisimen andro art. 37 par 4, le dženenge andal o militarna zora the o militarna kolektiva the o čačipena pisimen andro art. 27 the 28, te hine paš o lengro keriben andro servisos. Le manušenge andro profesiji, save direktno kempel te arakhel o dživipen the o sast'ipen, šaj o zakonos te sañarel o čačipen pro štrajkos.

O TRITO ŠERO

O jekhto kotor

E EKONOMIKA ANDRE SLOVAČIKO REPUBLIKA

Art. 55

- (1) E ekonomika le Slovačiko republikakeri hiñi ačhad'i pro principi vaš e socijalno the ekologicko l'ikerd'i marketoskeri ekonomika.
- (2) E Slovačiko republika arakhel the pomožinel andro ekonomicko konkurencija. O detaila phenela

o zakonos.

Art. 56

- (1) E Narodno banka pre Slovakiya hiñi e biphandl'i centralno banka Slovačiko republikakeri. E Narodno banka pre Slovakiya šaj andro lakere šajipena te del avri o generalno phandavipnaskere legalna mangipena, te pre oda chudel e pherd'i zor zakonoha.
- (2) Nekh učeder šerutno organos andre Narodno banka pre Slovakiya hiñi e Bankovo rada andre Narodno banka.
- (3) O detaila prekal o paragrafi 1 the duj phenela o zakonos.

Art. 57

E Slovačiko republika hiñi e colno phuv.

Art. 58

- (1) O finančno chulajipen Slovačiko republikakero pes lidžal prekal o themeskero rozpočtos. O themeskero rozpočtos pes akceptinel prekal o zakonos.
- (2) O rodipena andro themeskero rozpočtos, o principi vaš o rozpočtovo chulajipen, o phandl'ipena maškar o themeskero rozpočtos the o rozpočtos vaš o phuvakere kotora phenela o zakonos.
- (3) O themeskera resoskere fonda save chuden o love andal o themeskero rozpočtos le Slovačiko republikakero pen keren prekal o zakonos.

Art.59

- (1) O diñipena the o poťiñibena hine themeskere the lokalna.
- (2) O diñipena the o poťiñibena šaj mangel le zakonoha vaj prekal o zakonos.

O dujto kotor

O NEKH UČEDER KONTROLNO KHER ANDRE SLOVAČIKO REPUBLIKA

Art. 60

- (1) O nekh učeder kontrolno kher andre Slovačiko republika hino o biphandlo organos savo kontrolinel o chulajipen le
 - a) lovenca andro rozpočta, save prekal o zakonos lačharel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vaj o rajipen,
 - b) barval'ipnaha, barval'ipnaskere čačipnenca, financijenca, musajenca the rodipnenca save phiren le themeske, le khetañibnaskero legalno inštitucijenge, le Fondoske vaš o nacijonalno barval'ipen andre Slovačiko republika, le gavenge, le učeder phuvakere kotorengenge, legalno manušenge le barval'ipnaskere kotorengenge khatar o khetañibnaskere legalno inštituciji, legalno manušenge le barval'ipnaskere kotorengenge khatar o Fondos vaš o nacijonalno barval'ipen andre Slovačiko republika, legalno manušenge le barval'ipnaskere kotorengenge khatar o gava, legalno manušenge le barval'ipnaskere kotorengenge khatar o učeder phuvakere kotora, legalno manušenge kerde le gavendar vaj legalno manušenge kerde le učeder phuvakere kotorengendar,
 - c) barval'ipnaha, barval'ipnaskere čačipnenca, financijenca the rodipnenca, save pen dine le Slovačiko republikake, legalno manušenge vaj fizicko manušenge prekal o vazdipnaskere programi vaj aver ajse soske andal o aver thema,
 - d) barval'ipnaha, barval'ipnaskere čačipnenca, financijenca, musajenca the rodipnenca, vaš save e Slovačiko republika diñas e garancija,
 - e) barval'ipnaha, barval'ipnaskere čačipnenca, financijenca, musajenca the rodipnenca save phiren le legalno manušenge save keren o aktiviti vaš o khetañibnaskero lačhipen,
- (2) E kontrolono zor le nekh učeder kontrolno khereskero učharel avka buchles sar pisimen andro paragrafos 1

- a) o rajipen andre Slovačiko republika, o ministerstva the aver centralna organa vaš e themeskeri administracija andre Slovačiko republika the o organa save hine tel e lengri zor,
- b) o themeskere organa, sajekh sar o legalna manuša, save kerde o centralna organa vaš e themeskeri administracija vaj aver themeskere organa,
- c) o gava the o učeder phuvakere kotora, o legalna manuša kerde le gavendar, legalno manuša kerde le učeder phuvakere kotorendar, legalna manuša le barva'ipnaskere kotorencia khatar o gava, legalno manuša le barva'ipnaskere kotorencia khatar o učeder phuvakere kotora,
- d) o themeskere resoskere fonda, o khetañibnaskere legalno inštituciji kerde prekal o zakonos, o legalna manuša, kaj hin o barva'ipnaskere kotora khatar o khetañibnaskere legalno inštituciji, o legalna manuša le barva'ipnaskere kotorencia khatar o them,
- e) O Fondos vaš o nacijonalno barva'ipen andre Slovačiko republika, o legalna manuša le phendo barva'ipnaskere kotorencia khatar o Fondos vaš o nacijonalno barva'ipen andre Slovačiko republika,
- f) o fizicka manuša the o legalna manuša.

Art. 61

- (1) Pro nekh učeder than andro nekh učeder kontrolno kher hino o šerutno. Le šerutnes the vicešerutnen andro nekh učeder kontrolno kher alosarel the peravel e Nacijonalno rada vaš e Slovačiko republika.
- (2) Pro than sar o šerutno vaj vicešerutno andro nekh učeder kontrolno kher šaj avel alosardo sako themutno andal e Slovačiko republika, savo šaj avel alosardo andre Nacijonalno rada vaš e Slovačiko republika.
- (3) Jekh manuš šaj te avel alosardo sar o šerutno vaj vicešerutno ando nekh učeder kontrolno kher nekh buter duvar, pro eftaberšengre perijodi save džan jekh pal aver.
- (4) O funkciji o šerutno the vicešerutno andro nekh učeder kontrolno kher našt'i te kerel jekehtanes la funkcijaha andro aver organos vaš e khetañibnaskeri zor vaj aver ajso, pašo bu'ariben, našt'i te kerel o ekonomicka aktiviti, te avel o dženo andro šerutno vaj kontrolno organos ko legalno manuš, savo kerel e ekonomicko aktivita, aňi aver chulajipnaskeri vaj love rodipnaskeri aktivita, bi o peskero chulajipen, e sikh'uvibnaskeri, pedagogicko, literarno vaj džañibnaskeri aktivita.

Art. 62

O nekh učeder kontrolno kher del nekh frimeder jekhvar beršeste o informaciji pal o arakhipena le kontrolna aktivitetar la Nacijonalno radake andre Slovačiko republika a sakovar, kana e Nacijonalno rada Slovakiyakere republikakeri oda mangel.

Art. 63

E pozicija, o zora, e andruňi organizačno štruktura the o fundamentalna principi vaš o kontrolna aktiviti andro nekh učeder kontrolno kher phenela o zakonos.

O ŠARTO ŠERO O THANESKERO PESKERO RAJIPEN

Art. 64

O fundamentos andro thaneskero peskero rajipen hino o gav. O phuvakero peskro rajipen hino kerdo le gavestar the le učeder phuvakere kotorestar.

Art. 64a

E samosprava, o učeder uzemno than hine korkore peske chu'aja, hine samospravno thaj spravne thaneskere kotora andre save dživen manuša Slovačiko republikate trvalo pobitoħa. God'averipen mejk churdederes kaleske ustanovinel o zakonos.

Art. 65

(1) O gav the u učeder phuvakero kotor hine o legalna manuša, save prekal o principi phende andro zakonos korkore hine o chulaja pro lengere barval'ipena the lengere financijenca.

(2) O gav the o učeder phuvakero kotor po'inen vaš oda so lenge kempel nekh buter peskere lovenca, the le themeskere dotacijenca. O zakonos phenela, save diñipena the po'iñibena ačhen le gaveske a save diñipena the po'iñibeha hine o rodipen vaš o učeder phuvakero kotor. O themeskere dotaciji šaj mangel ča avka sar phenel o zakonos.

Art. 66

(1) O gav šaj kerel o jekhetañiben avere gavenca kaj te resen o bu' a save savore kamen, sajekh hino o čačipen te kerel o jekhetañiben avere učedere phuvakere kotorenca phirel the le učedere phuvakere kotoreske. Sar, oda phenel o zakonos.

(2) Te jekhetañarel, te ulavel vaj te bilavel o gav pes kerel prekal o zakonos.

Art. 67

(1) O thaneskero peskero rajipen pes kerel prekal o kidipena le gavutnenca, o lokalno referendum, o referendum andre phuv kaj hino o učeder phuvakero kotor, o gavutne organa vaj organa andal o učeder phuvakero kotor. Sar te kerel o lokalno referendum the o referendum andre phuv kaj hino o učeder phuvakero kotor phenel o zakonos.

(2) O musaja the o limita andre oda, sar pes kerel o thaneskero peskro rajipen šaj le gaveske vaj le učeder phuvakere kotorenge te del prekal o zakonos vaj prekal o maškarmutno dovakeriben sar phenel o art. 7 par. 5.

(3) O them šaj te uštarel andro aktiviti so kerel o gav the o učeder phuvakero kotor ča avka, sar phenel o zakonos.

Art. 68

Pal e bu'i so kerel o thaneskero phuvakero peskro rajipen a vaš oda, hoj pes te keren o musaja andro thaneskero phuvakero peskro rajipen sar phenel o zakonos šaj o gav the o učeder phuvakero kotor te del avri o mangipena sar o musaja vaš savorenge.

Art. 69

(1) O organa andro gav hine

- a) Gaveskero parlamentos – o poslanca
- b) Gaveskero šerutno

(2) O gaveskeri parlamentoskeren o poslanca andro gaveskero parlamentos. Le poslancen alosaren o gavutne, save permanentno bešen andro gav. O alosaripen vaš o poslanca pes kerel prekal o generalno, sajkehipnaskro the vorta alosaripnaskero čačipen, garude alosaripnaha.

(3) Le šerutnes andro gav alosaren o gavutne, save permanentno bešen andro gav, prekal o generalno, sajkehipnaskro the vorta alosaripnaskero čačipen, garude alosaripnaha, pro štar berša. O šerutno andro gav hino o ekzekutivno organos andro gav, kerel e gavutni administracija the reprezentinel o gav avri. Soske the sar te peravel le šerutnes anglo alosarde berša phenela o zakonos.

(4) O organa andro učeder phuvakero kotor hine

- a) o parlamentos vaš o učeder phuvakero kotor,
- b) o šerutno andro učeder phuvakero kotor.

(5) O parlamentos andro učeder phuvakero kotor hino kerdo le poslancendar andro učeder phuvakero kotor. Le poslancen alosaren o manuša, save permanentno bešen andre phuv savi hiñi učhard'i le učedere phuvakere kotoreha, pro štar berša. O alosaripen vaš o poslanca pes kerel prekalo o generalno, sajkehipnaskro the vorta alosaripnaskero čačipen, garude alosaripnaha.

(6) Le šerutnes andro učeder phuvakero kotor alosaren o manuša, save permanentno bešen andre phuv savi hiñi učhard'i le učedere phuvakere kotoreha, prekalo o generalno, sajkehipnaskro the vorta alosaripnaskero čačipen, garude alosaripnaha, pro štar berša. Soske the sar te peravel le šerutnes andro učeder thaneskero kotor anglo alosarde berša phenela o zakonos. O šerutno andro gav hino o eksekutivno organos andro učeder thaneskero kotor, kerel e leskeri administracija the reprezentinel o učeder thaneskero kotor avri.

Art. 70

O zakonos phenel o musaja the o droma sar te kerel le gavestar o foros, paruvela the o nava vaš o foroskere organa.

Art. 71

(1) Pro gav the pro učeder thaneskero kotor šaj prekal o zaknos te thovel o musaj te kerel o mangipena save kampil vaš e lokalno themeskeri administracija. O them poñinel vaš o ajso prethodo musaj te kerel e themeskeri administracija.

(2) Kana kerel e themeskeri administracija, o gav the o učeder phuvakero kotor šaj del avri pro phuva save učarel peskera zoraha prekal e pherd'i zor le zakonostar u andro leskero limitos o generalno phandavipnaskere mangipena. E themeskeri administracija thod'i pro gav vaj pro učeder phuvakero kotor le zakonoha lidžal the kontrolinel o rajipen. O detaila phenela o zakonos.

O PANDŽTO ŠERO E ZAKONO-KERIBNASKERI ZOR

O Jekhto kotor E NACIJONALNO RADA ANDRE SLOVAČIKO REPUBLIKA

Art. 72

E Nacijonalno rada andre Slovačiko republika hiñi o jekhero ustava-keribnaskero the zakono-keribnaskero organos andre Slovačiko republika.

Art. 73

(1) E Nacijonalno rada andre Slovačiko republika keren 150 poslanca, save hine alosarde pro štar berša.

(2) O poslanca reprezentinen le themutnen. O mandatos keren presonalnes avka, sar lenge phenel lengeri pañiv the pañaben a nane phandle le mangipnenca.

Art. 74

(1) O poslanca hine alosarde prekal o generalno, čačikano the vorta alosaripen, garude alosaripnaha.

(2) Sar o poslancos čaj te alosarel le themutnes, saveske phirel o alosaripnaskero čačipen, reslas 21 berša a hin les o permanentno bešipen andre Slovačiko republika.

(3) O detaila pal o poslancengero alosaripen phenela o zakonos.

Art. 75

(1) Pro kidipen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, pro savo hino o poslancos jekhto var, del o solach, savo hino ajsō:

„ Pre miri paŕiv the vođi dav miro lav te ačhel paŕivalo ki e Slovačiko republika. Peskere musaja kerava hoj te resav o mangipena le themutnendar. Ĺikerava e ustava the aver zakona a kerava buŕi avka, hoj pen te keren andro dživipen.“

(2) Te na solacharel vaj te solacharel ča pro kotor olestar našavel le poslancoske o mandatos.

Art. 76

E verifikacija te sas o alosaripen le poslancengero čačikano kerel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

Art. 77

(1) E funkcija sar poslancos našŕi te kerel la funkcijaha sar o mujalo, prokuratoris, o khetañibnskero arakhinaskero manuš vaš o čačipena, o dženo andro militarna kolektiva the o poslancos andro Europakero parlamentos.

(2) Te sas o poslancos vičhindo sar o dženo andro Slovakijakero repulikakero rajipen, leskero mandatos sar o poslancos prekal o berša kana kerel odi funkcija pes na našavel, hino ča na aktivno.

Art. 78

(1) Vaš o alosaripena andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vaj andro lakere komisiji našŕi le poslancos te marel, añi kana imar leskero mandatos agorinel.

(2) Vaš o lava phende kana andre funkcija sar o poslancos andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vaj andro lakere organa našŕi le psolances te marel, añi kana leskero mandatos imar agorind'as. O poslancos hino tele disciplinarno zor khatar e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

(3) Le poslances našŕi te phandel bi o pozitivno lav khatar e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

(4) Te le poslancos arakhle the ačhade paš o kriminalno aktos, o organos saveske oda phirel, oda musaj jekhvarestar te phenel le šerutneske andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika the le šerutneske andre Mandatovo the imunitno komisija andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika. Te e Mandatovo the imunitno komisija andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika na mukhel paŕis te phandel le dženes, le poslancos musaj jekhvarestar te mukhel.

(5) Te hino o poslancos imar phandlo andre bertena, leskero mandatos pes na našavel, hino ča na aktivno.

Art. 79

O poslancos šaj te na phenel avri so džanel pal o buŕa, pal save pes dodžan'as kana kerelas peskeri funkcija, the kana imar nane o poslancos.

Art. 80

(1) E interpelacija šaj o poslancos te thovel pro rajipen andre Slovačiko republika, pro dženo andro rajipen andre Slovačiko republika vaj pro šerutno andal o aver centralno organos vaš e themeskeri administracija andro buŕa save lenge phiren. O poslancos musaj te chudel o pale pheñiben tel o 30 d'ivesa.

(2) Pal o pale pheñiben pro interpelaciji pen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika kerel e diskusija, savi šaj džal jekhetanes le avri pheñibnaha pal o paŕaben.

Art. 81

O poslancos šaj te mukhel peskero mandatos prekal e personalno deklaracija pro kidipen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika. Te leske oda na mukhen o phare situaciji, šaj oda te kerel l'ileha savo del andro vasta le šerutneske andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, te pes ačhel avka, o poslancoskero mandatos agorinel sajekh d'ivese kana chudel o pisimen mangipen pal o agoripen le mandatoskero o šerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

Art. 81a

O mandatos pes le poslancoske našavel

a) kana o alosarde berša resen o agor,

b) kana les korkoro thovel tele,

c) kana našavel o čačipen te avel alosardo,

d) te pes rozmukel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika,

e) te resel o na jekhetañibnaskeri pozicija sar phenel o art. 77 par. 1,

f) d'iveseha, kana o krisoskro lav chudel zor, prekal savo sas o poslancos phukado vaš o kriminalno aktos kerdo džandes, vaj prekal savo sas o poslancos phukado vaš o kriminalno aktos, a o sudos na phend'as pal leste, hoj šaj tel o varesave situaciji te užarel dži kana ela phandlo andre bertena.

Art. 82

(1) E Nacijonalno rada andre Slovačiko republika hiñi andro permanentno alosaripen.

(2) O jekhto kidipen vaš e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vičhinel o prezidentos Slovakijakera republikakero avka, hoj pes te kerel tel o 30 d'ivesa kanastar hine prindžarde o alosaripnaskere doresipena. Te oda na kerel, e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika pes kidel opre pro trandato d'ives pal o deklarinde doresipena andal o alosaripena.

(3) E Nacijonalno rada andre Slovačiko republika šaj prekal o peskero dovakeriben te prečhinel peskero kidipen. O prečhiñiben naš'ti te avel lungeder sar štar čhona andro berš. Prekal o prečhiñiben keren avri peskere zora o šerutno, o vicešerutne the o komisiji andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

(4) Kana hino o prečhiñiben andro kidipen o šerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika šaj te cičhinel o kidipen vaš e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika the anglo o phendo terminos. Oda kerela sakova, te oda mangela o rajipen vaš e Slovačiko republika vaj nekh frimeder biš percenta poslancendar.

(5) E kidipnaskeri faza vaš e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika agorinel kana resel o agor lakeri alosard'i perijoda vaj kana hiñi bilavd'i.

Art. 83

(1) Pro kidipen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vičhinel lakero šerutno.

(2) O šerutno pre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vičhinel pro kidipen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika the kana les mangel nekh frimeder biš percenta lakere poslancendar. Te hin avka, vičhinel o kidipen tel o efa d'ivesa.

(3) O kidipena andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika hine phundrade savorenge.

(4) Na phundrade kidipena pen šaj keren ča te avka phenel o zakonos, vaj kana pen pre oda dovakerela e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika prekal o šovardeš percenta savore poslancendar.

Art. 84

- (1) E Nacijonalno rada andre Slovačiko republika šaj resel o dovakeribena, te andre bešen buter sar jepaš džene savore lakere poslancendar.
- (2) O dovakeriben andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika te resel peskeri zor, kampil o pozitivno alosaripen buter sar jepaš poslancendar pro kidipen, te oda e ustava na phenel avrether.
- (3) Te akceptinel o maškarmutno dovakeriben prekal o art. 7 par. 3 the 4 a te akceptinel o zakonos savo del pale o prezidentos Slovakijakero republikakero prekal o art. 102 l'it. o) kampil o pozitivno lačharipen buter sar jepaš savore poslancendar.
- (4) Te zorarel e ustava, te paruel e ustava, o ustavno zakonos, te lačharel o maškarmutno dovakeriben prekal o art. 7 par. 2, te kerel e deklaracija pal o niposkero alosaripen te peravel le prezidentos Slovakijakero republikakero, te del o phukaviben pro prezidentos vaj te chudel o mariben anglo aver them, pre oda kampil o lačharipen khatar nekh frimeder šovardeš percenta savore poslancendar.

Art. 85

Te oda mangel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, vaj lakero organos, o dženo andal o rajipen andre Slovačiko republika vaj o šerutno andal o aver organos vaš e themeskeri administracija musaj te avel pro lakero kidipen, vaj pro kidipen andro lakero organos.

Art. 86

E Nacijonalno radake andre Slovačiko republika phiren o zora nekh buter:

- a) te kerel o dovakeribena pal e ustava, ustavna the aver zakona the te kontrolinel, sar pen l'ikeren,
- b) prekal o ustavno zakonos te lačharel o kotnaktos pal o uštarijen andro themeskero jekehtañiben maškar e Slovačiko republika the aver thema the pal o agoripen ole dovakeribnaskero,
- c) te phenel o paluno lav pal e referendoskeri deklaracija,
- d) angle ratifikacija te lačharel o maškarmutne dovakeribena pal o manuškane čačipena the o fundamentalna slobodi, o maškarmutne politikane dovakeribena, o maškarmutne dovakeribena militarno karakteroha, maškarmutne dovakeribena savenca e Slovačiko republika uštarel andro maškarmutne organizaciji, o maškarmutne ekonimikane dovakeribena generalno karakteroha, o maškarmutne dovakeribena save pen musaj te keren prekal o zakonos, the o maškarmutne dovakeribena, save direktno ačhaven o čačipena vaj o musja vaš o fizicka manuša vaj legalna manuša a sajekh te phenel te džal pal o maškarmutne dovakeribena tel o art. 7 par. 5,
- e) prekal o zakonos te kerel o ministerstva the aver organa andre themeskeri administracija,
- f) te kerel e diskusija pal e programovo deklaracija khatar o rajipen andre Slovačiko republika, te kontrolinel o aktiviti le rajipnaskere a te kerel e diskusija pal pa'aben andro rajipen vaj leskere džene,
- g) te lačharel o themeskero rozpočtos, te kerel e verifikacija pal o leskero pherd'aripen a te lačharel o themeskero finalno učtos,
- h) te kerel e diskusija pal o fundamentalna phučipena pal e andruñi, maškarmutni, chulajipnaskeri, socijalno the aver politika,
- i) te alosarel the te peravel le šerutnes the vicešerutnes andro Nekh učeder kontrolno kher andre Slovačiko republika the trine dženen Sudno radatar andre Slovačiko republika,
- j) te kerel o dovakeriben kana pes chudel o mariben, te vareko uštarel andre Slovačiko republika vaj te oda kampil sar o musaj andal o maškarmutne dovakeribena pal o jekhetano arakhipen, a pal o agor le maribnaskero the pal o kerdo smirom,
- k) te lačharel kaj pen te bičhaven o militarna zora avri andal e Slovačiko republika te oda nane e situacija phend'i andro art. 119 l'it p),
- l) te lačharel kaj te aven o avrune militarna zora andre Slovačiko republika.

Art. 87

(1) O mangipen te kerel o zakonos šaj den o komisiji andal e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, o poslanca the o rajipen andre Slovačiko republika.

(2) Te o prezidentos e Slovakijakera republikakero del pale o zakonos le komentarenca, e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika o zakonos pal'is diskutinel a te oda lačharel, ajso zakonos musaj te avel deklarimen.

(3) O zakonos podpisinel o prezidenots Slovakijakera republikakero, o šerutno andal e Nacijonalno rada adnre Slovačiko republika a o šerutno andro rajipen Slvakijakero republikakero. Te e Nacijonalno rada Slovakijakera republikakero pal e pal'is diskusija lačharel o zakonos the te odoj hine o komentara le prezidentostar Slovakijakera republikakero a o prezidentos Slovakijakera republikakero o zakonos na podpisinel, o zakonos pes deklarinel the bi o podpisos le prezidentostar Slovakijakero republikakero.

(4) O zakonos chudel e zor prekal e deklaracija. O detaila pal e deklaracija le zakonengeri, maškarmutne dovakeribnengeri the legalno phandađipnaskere aktengeri andre maškarmutni organizacija prekal o art. 7 par. 2 phenela o zakonos.

Art. 88

(1) O mangipen te avri phenel o na paťaben andro rajipen le Slovačiko republikakro vaj lakere dženeske pes diskutinel andre Najjonalno rada andre Slovačiko republika kana oda mangel nekh frimeder biš percenta lengere poslancendar.

(2) Te avri phenel o na paťaben le rajipnaske Slovakijakero republikakere vaj lakere dženeske, pre oda kempel o lačharipen khatar o buter sar jepaš savore poslancendar.

Art. 89

(1) Le šerutnes andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika alosarel andro garudo alosaripen e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika prekal e buter sar jepaš hangi savore poslancendar. Opral o šerutno hiñi ča e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

(2) O šerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika

a) vičhinel jekhetanes the řidžal o kidipena andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika,

b) podpisinel e ustava, o ustavna zakona the o zakona,

c) lel o solach le poslancendar andal e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika,

d) phundravel o alosaripena andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, o alosaripena pro prezidentos Slovakijakera republikakero the o alosaripena andro organa vaš o phuvakero korkoro rajipen,

e) phundravel o niposkero alosaripen te peravel le prezidentos Slovakijakero republikakero.

(3) O šerutno pre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika ačhel andre funkcija the pal oda, so agorinen o alosarde berša, dži kana e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika na alosarel neve šerutnes.

Art. 90

(1) Le šerutnes andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika reprezentinen o vicešerutne. O garudo alosaripneha len alosarel the peravel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika prekal e buter sar jepaš savore poslancendar. O vicešerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika odphenel la Nacijonalno radake andre Slovačiko republika.

(2) So hino phendo andro art. 89 par. 3 oda učarel the le vicešerutnes andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

Art. 91

E buti andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika lidžal the organizinel o šerutno the o vicešerutne.

Art. 92

(1) E Nacijonalno rada andre Slovačiko republika kerel le poslancendar o komisiji sar peskere inicijativno the kontrolna organa, lengere šerutnen alosaren garudes.

(2) O diskusiji andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika the lakere komisiji kerel o zakonos.

O dujto kotor

O REFERENDUM

Art. 93

(1) O referendum zorarel o ustavno zakonos pal o uštariben andro themeskero jekhetañiben avere themenca vaj avri uštariben andal o ajsa jekhetañiben.

(2) O referendum šaj te anel o paluno lav the pal o aver bare phučipena andro khetañibnaskero mangipen.

(3) E buti andro referendum našt'i te aven o fundamentalna čačipena the slobodi, o diñipena, o poñiñibena the o themeskero rozpočtos.

Art. 94

Sakone themutno Slovakijakera republikakero, saves hin o čačipen te alosarel andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, hino o čačipen te uštarel andro referendum.

Art. 95

(1) O referendum phundravel o prezidentos Slovakijakero republikakero, te oda prekal e peticija mangena nekh frimeder 350 000 themutne, vaj te pes pre oda dovakerel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, tel o 30 d'ivesa kanastar chuden e peticija le themutnendar vaj kanastar hino kerdo o dovakeriben andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

(2) O prezidentos Slovakijakera republikakero šaj anglo oda, so phundravela o referendum te del pro Ustavno sudosSlovakijakere republikakero o mangipen vaš o paluno lav, te o objektos andro referendum, savo pes phundravela prekal e peticija le themutnendar vaj o dovakeribena andal e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika prekal o paragrafos 1, hino andre harmonija la ustavaha vaj ustavno zakonoha. Te o prezidentos Slovakijakero republikakero del pro Ustavno sudos Slovakijakero republikakero o mangipen vaš o paluno lav, te o objektos andro referendum, savo pes phundravela prekal e peticija le themutnendar vaj o dovakeribena andal e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika hino andre harmonija la ustavaha vaj ustavno zakonoha, le mangipnastar le prezidentostar Slovakijakera republikakero dži kana o paluno lav andal o Ustavno sudos Slovakijakero republikakero resel e zor, o d'ivesa prekal o paragrafos 1 na džan.

Art. 96

(1) O mangipen vaš o dovakeriben andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika te phundravel o referendum šaj te den o poaslanca andal e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vaj o rajipen Slovakijakero republikakero.

(2) O mangipena lačharde andro referendum deklarinel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika sajekh sar o zakonos.

Art. 97

- (1) O referendum pes naš'i te kerel kana ačhel frimeder sar 90 d'ivesa dži o alosaripen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.
- (2) O referendum pes kerela tel o 90 d'ivesa kanastar les phundravel o prezidentos Slovakijakero republikakero.

Art. 98

- (1) O referendum hino zoralo te pre leste avela buter sar jepaš džene savorendar saven hino o čačipen te alosarel a te o paluno lav sas lačhardo khatar o buter sar jepaš savorendar so avle pro referendum.
- (2) O mangipena lačharde andro referendum deklarinel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika sajekh sar o zakonos.

Art. 99

- (1) Oda so dores'as o referendum šaj e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika te paruvel vaj te agorinel prekalo o peskero ustavno zakonos pal o trin berša so l'ikerel e zor.
- (2) O referendum pal e sajkeh bu'i pes šaj te kerel nekh sigeder pal to trin berša kanastar leskero jekhto keriben.

Art. 100

Sar pes kerela o referendum phenela o zakonos.

O ŠOVTO ŠERO E EKSEKUTIVNO ZOR

O jekhto kotor O PREZIDENTOS SLOVAČIKO REPUBLIKAKERO

Art. 101

- (1) O šero andre Slovačiko republika hino o prezidentos. O prezidentos reprezentinel e Slovačiko republika avri the andre a peskere laveha l'ikerel o čačikano procesos andro ustavna organa. O prezidentos kerel peskeri bu'i peskera pa'ivaha the pa'abnaha a nane phandlo le mangipnenca.
- (2) Le prezidentos alosaren o themutne andal e Slovačiko republika adno direktna alosaripena garudes pro pandž berša. O čačipen te alosarel le prezidentos phirel le themutnenge, saven hino o čačipen te alosarel andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.
- (3) Le kandidaten pro prezidentos thoven hekh frimeder 15 poslanca andal e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika vaj o themutne, saven hino o čačipen te alosarel andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, prekal e peiticija podpisimen nekh frimeder 15 000 themutnendar. O nava vaš o alosaripen pen den le šerutneske andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, paluno d'ives hino 21-to d'ives anglo alosaripen.
- (4) O prezidentos ačhel ole kandidatostar, savo chudel buter sar jepaš čačikane hangi le čačikane manušendar, save šaj alosaren. Te aňi jekh le kandidatendar na chudela buter sar jepaš savore hangendar, dži o 14 d'ivesa pes keren o dujto alosaripena. Andro dujto alosaripen uštaren ola duj kandidata, save chudle nekh buter čačikane hangi. Andro dujto alosaripen oda kandidatos hino alosardo sar o prezidentos, savo chudel o nekh bareder kotor čačikane hangi le manušendar pro alosaripen.
- (5) Te jekh le duje kandidatendar, save chudle andro jekhto alosaripen nekh buter čačikane hangi, našavel peskero čačipen te avel alosardo sar o prezidentos anglo o dujto alsoaripen vaj te mukhel peskero čačipen pre kandidatura, džal andro dujto alosaripen o kandidatos, savo andro jekhto alosaripen chud'as aver nekh bareder kotor čačikane hangendar. Te o dujto alosaripen na arakhel duje kandidaten, o dujto alosaripen pes na kerela a o šerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika phundravel tel o efa d'ives neve alosaripena avka,

hoj pen te keren dži o 60 d'ivesa kanastar len phundrađas.

(6) Te pal e prezidentoskeri funkcija prastal ča jekh kandidatos, o alosaripen pes kerel avka, hoj pes pal leste alosarel, sar o prezidentos hino alosardo, kana chudel buter sar jepaš savore čačikane hangendar khatar o manuša so alosaren.

(7) O alosardo kandidatos lel e prezidentoskeri funkcija kana solacharel. O solach del angel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika andro vasta le šerutneske Ustavno sudoske Slovakijakere republikakero pro dilos ole d'ivese, kana agorinen o alosarde berša le purane prezidentoske.

(8) Te o alosarde berša le prezidentoske agorinde sigeder, o alosardo kandidatos del peskero solach a lel e funkcija sar o prezidentos pro dilos andro d'ives, savo avel pal o d'ives, kana sas deklarimen o prindžaripena pal o alosaripena.

(9) Pal o ustavno čačikañipen vaj zakoneskero čačikañipen andro alosaripen pro prezidentos del o paluno lav o Ustavno sudos Slovakijakero republikakero.

(10) O detaila pal o alosaripen vaš o prezidentos phenela o zakonos.

Art. 102

(1) O prezidentos

a) reprezentinel e Slovačiko republika avri, kerel the ratifikinel o maškarmutne dovakeribena. E negocijacija pal o maškarmutne dovakeribena šaj te thovel pro rajipen Slovakijakero republikakero vaj kana o rajipen oda lačharel, pro individualna lakere džene,

b) šaj te del pro Ustavno sudosSlovakijakera republikakeri o mangipen vaš o paluno lav pal e harmonija maškar o kerdo maškarmutno dovakeriben, savo mekh musaj te lačharel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika la ustavaha vaj le ustavno zakonoha,

c) lel andre, del zor the peravel le šerutnen pro diplomaticka misiji,

d) vičhinel o jekhto kidipen vaš e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika,

e) šaj te rozmukhel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, te e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika tel o šov čhona kanastar hino kerdo o rajipen Slovakijakero republikakero na lačharel lakeri programovo deklaracija, te e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika na res'as o dovakeriben trin čhona pal o rajipnaskero mangipen vaš o zakonos, saveha o rajipen thođas jekehtanes o alosaripen pal o paťaben, te e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika naš'ti sas te kerel o dovakeribena buter sar trin čhona, the te lakero kidipen na sas prečhindo a the sas ole d'ivende buterval vičhind'i hoj pes opre te kidel, vaj te o kidipen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika sas prečhindo lungeder sar mukhel e ustava. Oda čačipen naš'ti te pherd'arel prekal o palune šov čhona andre perijoda pre savi sas alosardo, andro mariben, andre maribnaskeri situacija vaj andre ekstra situacija. O prezidentos rozmukhel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, te o referendum pal o prezidentoskero peravipen o prezidentos na sas perado.

f) podpisinel o zakona,

g) thovel opre the peravel le šerutnes the aver dženen andro rajipen Slovakijakere republikakero, del lenge e zor te řidžal lengere ministerstva a lel lendar lengeri demisija, le šerutnes the avere rajipnaskere dženen peravel kana pes ačehl so hino pisimen adnro art. 115 the 116,

h) thovel opre the pheravel le šerutnen andro centralna organa, učeder themeskere funkcijonaren the avere funkcijonaren avka, sar phenela o zakonos, thovel opre the peravel le rektoren pro uče školi, thovel opre le uče školakere profesoren a thovel opre le generalen,

i) del o mol'ipena, te pre oda na del zor aver organoske,

j) odmukhel the kov'arel o tresti dine le krisendar andro sudno procesos a žužarel o došal'ipen prekal e forma vaš o individualno odmukhipen vaj amnestija,

k) hino o šerutno andro militarna zora,

l) phundravel o mariben prekal o mangipen khatar e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, the vareko uštarel adnre Slovačiko republika vaj te oda kempel sar o musaj savo avel andal o maškarmutne dovakeribena pal o jekhetano arakhipen anglo uštarišen, a phandel andre o smirom,

m) šaj, tel o mangipen le Slovakijakera republikatar, te kerel e mobilizacija vaš o militarna zora, te deklarinel e maribnaskeri situacija vaj te deklarinel e ekstra situacija, the len te agorinel,

n) deklarinel o referendum,

o) šaj te del pale andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika o zakonos le komentarenca dži o 15 d'ivesa kanastar chudel o lačhardo zakonos,

p) del le Nacijonalno radake andre Slovačiko republika o reporti pal e situacija andre Slovačiko republika the pal o bare politicka phučipena,

r) hin les o čačipen te mangel khatar o rajipen Slovakijakere republikakero the leskere dženendar o informaciji save leske kempel hoj te pherd'arel peskere but'a,

s) thovel opre the peravel le mujalen andro Ustavno sudos Slovakijakero republikakero, le šerutnes the vicešerutnes andro Ustavno sudos Slovakijakero republikakero, lel o solach le mujalendar andal o Ustavno sudos Slovakijakero republikakero the o solach khatar o generalno prokuratoris,

t) thovel opre the peravel le mujalen, le šerutnes the vicešerutnes pro Nekh učeder kris Slovakijakero republikakero, le generalno prokuratoris the trine dženen andre Sudoskeri rada Slovakijakera republikakeri, lel o solach le mujalengero,

u) del e zor le rajipnaske a lačharel lakeri but'i te kerel prekal o art. 115 par. 3.

(2) O lav le prezidentostar dino prekal o art. 102 par. 1, l'it. c the e l'it. J, te džal pal e amnestija, a prekal e l'it. k) hino čačikano, te les podpisinel o premijeris Slovakijakere republikakero vaj lestar zorardo ministros, andro ajse situaciji o prezidentoskero lav musaj te l'ikerel o rajipen Slovakijakero republikakero.

(3) Sar te deklarinel o mariben, te deklarinel e maribnaskeri situacija, te deklarinel e ekstra situacija, te deklarinel e urgentno situacija the sar pes kerela e khetañibnaskeri zor kana hin o mariben, e maribnaskeri situacija, e ekstra situacija, phenela o zakonos.

(4) O detaila pal oda sar pen keren o ustavna zora le prezidentoskere prekal o paragrafos 1 šaj te phenel o zakonos.

Art. 103

(1) Sar o prezidentos šaj te alosarel Sakone themutno andal e Slovkiakeri republika, savo šaj avel alosardo sar o poslancos andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika a ole d'ivese kana pes alosarel res'as 40 berša.

(2) Sajekh manuš šaj te avel alosardo sar o prezidentos nekh buter andro duj alosaripnaskere perijodi save džan pal peste.

(3) O prezidentoskero alosaripen phundravel o šerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika avka, hoj pes o jekhto alosaripen te kerel nekh frimeder 60 d'ivesa save ačhen dži e funkčno perijoda le aktualno prezidentoskeri agorinel. Te o prezidentoskero kher hino čučo angle e funkčno perijoda te agorinel, o šerutno andro Nacijonalno rada andre Slovačiko republika phundravel o prezidenteskeri alosaripen tel o efa d'ivesa avka, hoj o jekhto alosaripen te keren nekh buter dži o 60 d'ivesa pal oda, so phundrade o prezidentoskero alosaripen.

(4) Te sar o prezidentos ela alosardo o poslancos andal e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, dženo andal o rajipen Slovačiko republikakero, o mujalo, o prokuratoris, o dženo andal o militarna zora vaj militarno kolektivos, o šerutno vaj o vicešerutno andro Nekh učeder kontrolno kher Slovakijakera republikakero, le d'ivestar kana hino alosardo mukhel peskeri purañi funkcija.

(5) O prezidentos našt'i te kerel aver po'imen funkcija, e profesija vaj e ekonomicko aktivita a našt'i te avel o dženo andro organos ko legalno manuš, savo kerel e ekonomicko aktivita.

(6) O prezidentos šaj te thovel tele peskeri funkcija kana kamel, leskeri funkčno perijoda agorinel ole d'iveše, kana del e pisimen informacija pal e peskeri god'i le šerutneske andro Ustavno sudos Slovakijakera republikakeri.

(7) O šerutno andro Ustavno sudosSlovakijakera republikakero thovel pro l'il e informacija pal o da, hoj o prezidentos thovel tele e funkcija le šerutneske andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

Art. 104

(1) O prezidentos solacharel la Nacijonalno radake andre Slovačiko republika Narodno radake vaše e Slovačiko republika kajsa veraha u andro vast l'ileha la del šerutneske pro Ustavno sudos andre Slovačiko republika:

„Solacharav pre miri pa'iv the pa'aben te l'ikerel paš e Slovačiko republika. Dikhava pro lačhipen vaš o slovakijakero nipos, nacijonalna minoriti the o etnicka grupi save bešen andre Slovačiko republika. Peskere musaja kerava sar hine o interesa le themutnengere a dava pa'iv the arakhipen la ustavake the aver zakonenge.

(2) Te na solacharel vaj te solacharel ča jekh kotoreha našavel e alosaripnaskeri zor.

Art. 105

(1) Te nane o prezidentos alosardo vaj e prezidentoskeri funkcija hiñi čuči a mekh nane alosardo nevo prezidentos, vaj te sas alosardo o nevo prezidentos, a'e mekh na solachard'as, vaj te o prezidentos našt'i te kerel peskeri funkcija bare pharipnendar, o prezidentoskere zora prekal o art. 102 par. 1 l'it a), b), c), n) the o) chudel o rajipen Slovakijakera republikaro. O rajipen šaj andre kadi perijoda te mangel peskere šerutnes te kerel varesave prezidenteskere zora. O rajipnaskero šerutno andre kadi perijoda chudel e zor sar o šerutno vaš o militarna zora. O prezidenteskere kompetenciji prekal o art. 102 par. 1 l'it d), g), h), l), m), s), the t) chudel andre kadi perijoda o šerutno andro Nacijonalno rada andre Slovačiko republika.

(2) Te o prezidentos našt'i te kerel peskeri funkcija buter sač šov čhona, o Ustavno sudos Slovakijakera republikakeri deklarinel, hoj e prezidentoskeri funkcija hiñi čuči. Ole d'iveše kana hiñi kerd'i kadi deklaracija e funkčno perijoda le purane prezidentoskeri agorinel.

Art. 106

(1) Le prezidentos šaj te peravel andal e funkcija angle e alosard'ipnaskeri perijoda prekal o niposkero alosaripen. O niposkero alosaripen pal o prezidenteskero peravipen phundravel o šerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, ačhado pro dovakeriben andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika savi lačharde nekh frimeder 60 percenta savore poslancendar andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika, tel o 30 d'ivesa kanastar kerde o dovakeriben avka, hoj o niposkero alosaripen te keren tel o 60 d'ivesa kanastar sas deklarimen.

(2) O prezidentos hino perado tele, te leskero peravipen andro niposkero alosaripen buter alosard'as buter sar jepaš savore čačikane dženendar so alosarenas.

(3) Te le prezidentos andro niposkero alosaripen na perade, o prezidentos rozmužel e Nacijonalno rada andre Slovačiko republika tel o 30 d'ivesa kanastar sas deklarimen so alosard'as o niposkero alosaripen. Te pes oda ačhel, le prezidentoske chudel te džal e nevi alosaripnaskeri perijoda. O šerutno andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika phundravel o alosaripen andre Nacijonalno rada andre Slovačiko republika tel o efa d'ivesa kanastar sas rozmužl'i.

(4) O detaila pal o prezidenteskero peravipen phenela o zakonos.

Art. 107

Le prezidentos šaj doresel zakonoha vašo leskero umiselno, kamado phageripen ustavake vaj vaše vlastizrada. Pal kajsi obžaloba pro prezidentos del rezultato e Narodno rada vaše e Slovačiko republika buteder sar trin peřinašno hangenca bareder kotorestar savore poslancendar. Kadi obžaloba del e Narodno rada vaše e Slovačiko republika pro Ustavno sudos vaše e Slovačiko republika, savo pal late del rezultato plenoste. Rezultato ko odsudzimen savo del o Ustavno sudos vaše e Slovačiko republika hin našaviben, phageripen prezidentoskera funkcijake taj leskero šeralipen varekana mejk pal pale te dochudel.

Dujto kotor O GAVERMENTO VAŠE E SLOVAČIKO REPUBLIKA

Art. 108

O gavermento vaše e Slovačiko republika ačhel sistemoste sar jekh nekučeder organos savo zaučharel e eksekutivno zor.

Art. 109

(1) O gavermento pes šerutne funkcijenca pheravel precedoha, podprecedoha thaj ministrenca.

(2) O buřakero ekzekutivnos členoskera funkcijatar khataro gavermento hino na jekh khetanibneskero la buřaha savi hiři zaučhardi poslanceko mandatoha, buřaha andre aver organos thaneskera zoraha, le thaneskero buřakero pomeroha, le buřakero pomeroha vaj ajso varesave buřakero zaučharibnaha, la podňikat'elsko buřaha, le členstvihoha andro vezetimen manažmentos vaj organoste pravňicko osobate savi pes zaučharel podňikat'elsko buřaha vaj avera чуľajipnaskero, hospodarsko vaj lovengera grupaha. Šaj hin zaučhardo čak чуľajipnaha vaš e peskero privatno barvařipen, majetkoha ke savo pes dochund'a ved'ecko, sikhľardo, pedagogicko, literarno, poeticko vaj umelecko buřaha.

Art. 110

O precedos khataro gavermento vaše e Slovačiko republika alosarel thaj odalosarel le prezidentos vaše e Slovačiko republika.

(2) Vaš precedoste šaj te zvolinel sako jekh manušes Slovačiko republikate, saves šaj alosaren andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

Art. 111

Pro navrhos precedostar khatar o gavermento Slovačiko republikate o prezidentos alosarel thaj odalosarel averen dženen khataro gavermento u poverinel len чуľajipnaha le ministerijenge. Vaš podprecedoste khataro gavermento thaj vašo ministros šaj te alosarel manušes, savo šaj el volimen poslancoste andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

Art. 112

O člena khataro gavermento solacharen u andro vast le prezidentoske vaše e Slovačiko republika rakinen řileha peskeri vera kajse lavenca:

„ Dav vera pre peskeri pařiv thaj miro žužo me, kaj avava zaučhardo zoralo kamibnaha ke Slovačiko republika. Peskere buřakere kotora kerava pro šukariben savore manušenge. Merkinava thaj zorales zaačhavava la ustava te aver zakonosa, thaj kerava miri buři avka kaj pes te sikaven kala zakona andro čakikano dživipen savore manušenge pro šukariben.“

Art. 113

O gavermento mušinel či ko 30 d'ivesa pal oda kana sas vimenovavimen te ačhel peske prejakli Narodno rada vaše e Slovačiko republika, te sikavel lake peskero programos thaj te mangel la ko visloviben pařibnaske leskera buřake.

Art. 114

- (1) O gavermento hin vašo zaučhariben peskera buťakera funkcijatar zodpovedimen la Narodno radake vaše e Slovačiko republika. E Narodno rada vaše e Slovačiko republika leske šaj kana čak kamel vislovinel napaťaviben.
- (2) O gavermento šaj kana čak kamel te mangel la Narodno rada vaše e Slovačiko republika vašo o visloviben paťavibnaske.
- (3) O gavermento šaj kerel jekhetañiben le ko hlasovañje kaj te prijiminel, te lel zakonos vaj hlasovañje andre aver vachtos hlasavibnaha ko paťaviben le gavermentoske.

Art. 115

- (1) The e Narodno rada vaše e Slovačiko republika vislovinel le gavermentoske napaťaviben, vaj kana leske phagerel, nadomukel leskero navrhos ko visloviben leskere paťavibnaske, o prezidentos vaše e Slovačiko republika le gavermento odvolavinel.
- (2) The o prezidentos vaše e Slovačiko republika lel le gavermentostar e demisija, poverinel la buťaha lakera funkcijaha či ko vachtos kana alosarel nevo gavermento.
- (3) The o prezidentos vaše e Slovačiko republika odlosard'a le gavermento, avka sar oda phenel o odsekos 1, rezultatoha, avri vičindo Zakonoskera zbjerKate vaše e Slovačiko republika, la poverinel buťaha, zalačhard'i ke lakeri posobnost'a, či ko vachtos kana alosarel nevo gavermento, numa čak buchles sar leske oda phenel o Art. 119 literenca. a), b), e), f), m), n), o), p) thaj literaha r); eksekutivnos zaučharibnastar gavermentoskeri buťaha avka sar oda phenel o Art.119 litera m) thaj literaha r) hin andro sako jekh pripadoste zaphandlo pro oda suhlasos savo imar diña o prezidentos vaše e Slovačiko republika.

Art. 116

- (1) O členos gavermentoste hin vaš peskeri buťi, zaučhard'a funkcijaha zodpovedno la Narodno radake vaše e Slovačiko republika.
 - (2) O členos gavermentoste šaj del demisija le prezidentoske vaše e Slovačiko republika.
 - (3) E Narodno rada vaše e Slovačiko republika šaj vislovinel napaťaviben thaj varesave členoske khataro gavermento;
- Kajse pripadoste o prezidentos vaše e Slovačiko republika le členos gavermentostar odalosarel.
- (4) Navrhos pro odvolaviben členos khataro gavermento šaj del le prezidentoske vaše e Slovačiko republika thaj o precedos khataro gavermento.
 - (5) Te e demisija del o precedos khataro gavermento, demisija mušinel te del calo gavermento.
 - (6) Te e Narodno rada vaše e Slovačiko republika vislovinel napaťaviben le precedoske khataro gavermento vaše e Slovačiko republika, o prezidentos vaše e Slovačiko republika les odvolavinel. Precedoskero phageripen, leskera funkcijake pes sikavel avka, kaj pes mušinel te phagerel thaj o gavermento.
 - (7) Te lel o prezidnetos vaše e Slovačiko republika lestar demisija, vaj kana odvolavinel le členos gavermentostar, mušinel te určinel varesaves členos gavermentostar savo varesavo vachtos vezetinel veka vašo o členos khataro gavermento, savestar liña e demisija.

Art. 117

O gavermento del demisija furt palo ustanovujuco bešavibnaskero kidipen nevo zvolimen Narodno radake vaše e Slovačiko republika; o gavermento zaučharel peskeri buťi funkcijaha savi leske perel či ko vachtos kana pes ačhavel, ul'ol nevo gavermento.

Art. 118

(1) O gavermento hino schopno te uznašinel pes, akor te hine pritomno buteder sar jepaš kotorestar leskere člena.

(2) Pro oda kaj šaj zoraren len gavermentoskero užneseňjos kempel suhlasos buteder sar jepaš kotorestar členendar khataro gavermento.

Art. 119

O gavermento rozhodinel zboroste

a) pal o navrha ko zakona,

b) pal o narjad'ejnja save del o gavermento,

c) pal o programos savo del o gavermento thaj leskero pheraviben,

d) pal o zasadno bu'akere zaučharibena ko zabezpečimen chul'ajipnaskeri, hodpodarsko thaj socijalno politika, save pes keren vaše e Slovačiko republika,

e) pal o navrha ko thaneskero lovakero rozpočtos taj leskero agorutno pherado učtos,

f) pal o maškar themutne kontrakta vaše e Slovačiko republika, save and'a pro gavermento o prezidentos vaše e Slovačiko republika,

g) pal o suhlasos ko prelid'žiben phandlavipnaske maškarthemutne kontraktenge, avka sar oda phenel o Art. 102 odstavocho. 1 litera. a) pre lakere varesave člena,

h) pal o rakiben navrhoske pro Ustavno sudos vaše e Slovačiko republika, kaj te kerel rezultato pro sulados dovakerdo maškar themutno kontraktoske, saveske ko zaučhariben kempel o suhlasos la Narodno radatar vaše e Slovačiko republika, la ustavaha thaj ustavno zakonoha,

i) pal o zasadno, zorale phučavibena andruňi thaj aver themeskeri politika,

j) pal o podavimen navrhos ko zakonos vaj aver zavažno, bu'akero zaučharibnaske, opatreňos pre buchleder nipeskeri diskusija,

k) pal oda, kaj mangela visloviben peskere pa'avibnaske,

l) palo zaučhariben amnestijake andro veca ko prjestupka,

m) palo čeriňipen thaj odvolaviben averen thaneskere funkcijonaren, pripadonence save ustanovinel zakonos le trine členenca Sudno radatar vaše e Slovačiko republika,

n) pal o navrhos ko avri vičiben maribnaskero stavoske, pal o navrhos ko parančojimen ke mobilizacija ozbrojimen miletarnenge, pal o navrhos ko avri vičiben viňimočno stavoske thaj pal o navrhos pre lengero zaphandlo agoripen, pal o avri vičiben zaphandlo agoripnaske ko nudzovo stavos,

o) pal o bičhaviben le miletarnen andro aver thana khatar e Slovačiko republika, humanitarno ažutipen, miletarno cvičeňja vaj mjeroskere, bi maribnaskere, merkinde misija, pal o suhlasos oleske kaj šaj pro Slovačiko than en aver thaneskere miletarne zora, avera sluga'da pro humanitarno ažutipen, miletarno cvičeňja vaj mjeroskere, sikh'avibnaskere misiji, pal o suhlasos kaj šaj predžan aver thaneskere miletarne zora, aver sluga'da prejkal themi Slovačiko republikate,

p) pal o bičhaviben miletarno zora, sluga'da aver thanenge khatare Slovačiko republika, the džal pal o phandlipena maškar themutne kontraktendar ke jekhetani manušengeri ochrana pašo mariben, avka šaj kerel nek dugeder zaučhardo vachtoha či ko 60 d'ivesa; kajso gavermentoskero rezultato bezodkladnones phenel la Narodno radake vaše e Slovačiko republika,

r) palo avera phučavibena, te avke ustanovinel o zakonos.

Art. 120

(1) Le zaučharibnaske ko eksekutivnos zakonoske u andre leskere irinde hrañica šaj o gavermento del kajse чуľajipnaskere narjad'eñja parančojibnaha.

(2) Te kavke zaučharel kada o zakonos, o gavermento hino opravñimen, šaj del narjad'eños parančojibnaha thaj pro leskero eksekutivnos le Evropikane kontraktoske ko jekhetañiben zaphandlo maškar Evropikane jekhetanibnaskere themenge thaj lengere členengere thanenge pre kadi jekh sera u la Slovačiko republikake pre dujto sera taj pro lačhariben kala bu'ake, ekzekutivnoske saveha hine zaphandle andro maškar themutne kontrakta, avka sar phenel o Art.7 odstavochoa 2.

(3) O gavermentoskero narjad'eños parančojibnaha podirinel o precedos khataro gavermento.

(4) O gavermentoskero narjad'eños parančojibnaha pes mušinel avri te vičinel sposobocho, saveha oda zaučharel o zakonos.

Art. 121

Le gavermento hin pravos te del amnestija vecende kana džal palo prjestupka. Churdederes kada ustanovinel o zakonos.

Art. 122

O Ustredno organa thaneskera чуľajipnakeratar thaj o obecno organa thaneskera чуľajipnakeratar, pes zřjad'inkeren zakonoha.

Art. 123

O Ministerija thaj avera organa thaneskera чуľajipnakeratar pro zakonoskero lačhariben, leskere zaphandle bu'akere mušibnenca šaj den avri všeobecno, buchledera zavezno pravno predpisa, te len ke kada zaučharel o zakonos. Kala všeobecno, buchledera zavezno pravno predpisa pes avri vičinen sposobocho savo zalačharel o zakonos.

EFTO ŠERO SUDNO ZORAIIPEN Eršejno kotor

USTAVNO SUDOS SLOVAČIKO REPUBLIKATE

Art.124

O Ustavno sudos Slovačiko republikate hino nazavislo sudno organos savo merkinel, chrañinel la ustavnost'.

Art. 125

(1) O Ustavno sudos rozhodinel pal o sulados, jekhetañiben

a) zakonenge la ustavaha, le ustavno zakonenge thaj le maškar themutne kontraktenge, savenge alosard'a suhlasos e Narodno rada vaše e Slovačiko republika u save sne ratifikimen thaj alosaripnaskerde sposobocho zaučhardo zakonoha,

b) parančojasnenge khataro gavermento, všeobecno zavezno pravno predpisenge ko ministerija taj avere ustredno organenge thaneskera чуľajipnakeraha la ustavaha, le ustavno zakononenca, le maškaro themakere kontraktenge savenge e Slovačiko republika alosard'a peskero suhlasos thaj e Narodno rada vaše e Slovačiko republikata u save sne ratifikimen thaj alosaripnaskerde sposobocho saveha les ustanovind'a zakonoha, thaj zkonenca,

c) všeobecno zavezno parančojasne palo Art. 68 la ustavaha, ustavno zakononencia, le maškaro thaneskere kontaktenge savenge e Narodno rada vaš e Slovačiko republika alosard'a peskero suhlasos u save sne ratifikimen u sne alosaripnaskerde sposoboha saveha les učarel o ustanovinašno zakonos thaj o zakona, te pala lende narozhodinel aver sudos,

d) všeobecno zavezno pravničko predpisenge le lokalno organenge thaneskera chul'ajipnaskeraki thaj všeobecno zavezno narjad'eňenge organenge thaneskera chul'ajipnaskerake pal o Art. odstavec. 2 la ustavaha, le ustavno zakononencia, le maškar themakere kontrakttenca save hine vihlasinde sposoboha save pes zaučharen ustanovimen zakonoha, thaj zakonencia, le paračojibnenca khataro gavermento thaj le všeobecno zavezno pravničko predpisenca khataro ministerija u thaj avera ustredno organa thaneskera chul'ajipnaskere, te vaš lende narozhodinel aver sudos.

(2) The o ustavno sudos lel navrhos pro konaňje pal odsekos 1, šaj zaačhavel kadi učinosť ole predpisenge save sne napadimen, varesave lengere kotorenge, vaj thaj varesave lengere parančojibena, akor te lengere avera uplatňibena šaj ohrozinen fundamentalno zakona thaj biphandl'ipena, akor kana thaj hrozinel buchleder hospodarsko chulajipnaskero binos, vaj aver binos savo pes imar nadela te pikerel.

(3) The o ustavno sudos peskere rezultatoha vislovinel hoj maškaro pravno predpisa, uved'imen odsekoste 1, hin phageripen, nasulados, našaven o prislušno predpisa, varesave lengere kotora, vaj varesave lengere parančojasne peskere učinosťa. O organa save kala pravno prepisa avri dine, mušinen či ko šov čhona khataro vachtos sar sne alosaripnaskerde lengere rezultata, o ustavno sudos len mušinel te zaučharel suladoha, jekhetañibnaha la ustavaha, le ustavno zakononencia thaj le maškar themutne kontrakttenca, save sne alosaripnaskerde sposoboha savo leske oda rakinel o ustavimen zakonos, u te džal pal o predpisa uved'imen odsekoste 1 literaha b) thaj c), the aver zakonencia, u te te džal pal o predpisa odsekoste 1 literaha d), te le parančojibnenca gavermentostar thaj le všeobecno zavezno pravno predpisenca khataro ministerija u aver organendar thaneskera chul'ajipnaskeratar. The avka kada nakeren, ajse predpisa, lengere kotora vaj ustaňivibena našaven peskere platnosťa palo šov čhona khataro lengero rezultateskero vihlasiben.

(4) O ustavno sudos narozhodinel pal o sulados, jekhetañiben navrhoske zakonoha vaj aver všeobecno jekhetano pravno prepisoha la ustavaha, la maškaro themutno kontrakttoha, savo sas alosaripnaskerde sposoboha savo ustanovinel o zakonos, vaj ustavno zakonoha.

(5) E platnosť khataro rezultato ko zaačhaviben učinosťake napadimen pravno predpisenge, lengere kotorenge, vaj varesave leskere parančojičojibnange pes našaven leskero vihlasibenaha o rezultati ustavno sudostar andre korkori vecate, ako te o rezultato palo zaačhaviben učinosťake napadimen pravno predpisos imar prejkal varesavo vacht naphagerd'a, nazrušind'a, vašoda bo pes našade o dvovoda vaš save sne prijimimen, line sudoha.

(6) O rezultato ustavno sudoha avri vidavindo odsekenca 1, 2 thaj 5 pes alosarel sposoboha ustanovimen pro alosariben zakonenge. Pravoplatno, čačikano rezultato ustavno sudostar ačhel všeobecno zavezno.

Art. 125a

(1) Ustavno sudos phenel sar hine paš peste o dovakerde maškarthemutne kontrakta, pre save kampil pozitivno lav pal e Narodno rada vaš e Slovačiko republika, la ustavaha abo le ustavno zakonoha.

(2) God'i pro rezultato pal o kotor 1 šaj te del le ustavno sudoske o prezidento Slovačiko republikakero abo o gavermento maj anglal, sar dela dovakerdo maškarthemutno kontraktto pro kidibnaskero vakeriben ke Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

(3) Ustavno sudos dela rezultato pal o navrhos avka sar phenel kotor 2 či ko vachtos sar phenel o dino zakonos; te o sudos phenela peskere rezultatoha hoj o maškarthemutno kontraktto nane pro jekhetano la ustavaha abo le ustavno zakonoha, kajso maškarthemutno kontraktto našči te ratifikinel.

Art. 125b

(1) Ustavno sudos del rezultato pal oda, či o referendoskero predmeto, savo pes majinel te avrivicinel predal koda hoj o manuša diňe peticija abo predal koda hoj avka phend'a peskere dothovibnaha Narodno rada vaš e Slovačiko republika pal koda sar phenel o art. 95 par. 1, hin ando jekhetañiben la ustavaha abo le ustavno

zakonoha.

(2) O navrho pro rezultato pal o parto 1 šaj te del le ustavno sudoske prezidento vaš e Slovačiko republika anglal koda sar pes avrivičinel o referendo, sar hin les nabistošaga pal koda či o referendo, savo hino te avrivičinel sar kamle ande peskeri peticija o themutne abo pal o dothoviben khatar Narodno rada vaš e Slovačiko republika sar phenel o art. 95 par. 1, hino ando jekhetañiben la ustavaha obo le ustavno zakonoha.

(3) Ustavno sudos del rezultato pal koda sar phenel o parto 2 ži 60 d'ivesa pal koda sar le dochudñe ; sar o ustavno sudos peskere rezultatoha phenela, hoj o referendosko predmeto, savo pes majinel te avrivičinel sar phenel le themengeri peticija abo sar phenel o dothoviben khatar Narodno rada vaš e Slovačiko republika sar phenel 95 par. 1, nane ando jekhetañiben la ustavaha abo le ustavno zakonoha, o referendum našti te avrivičinel.

Art. 126

(1) Ustavno sudos del rezultato vaš e kompetenčno maribena maškar o ustredno organi vaš e štatno sprava, te o zakonos na ustanovinel, hoj akala dokeribena rezultatinel o aver štatno organo.

(2) Ustavno sudos del rezultato ando dokeribnaskere pripadi u pal koda, či hiñi diñi kontrolno zor Nekučeder kontrolno urados vaš e Slovačiko republika.

Art. 127

(1) Ustavno sudos del rezultato pal o pharipena save den o fizicke manuša abo o pravñicke manuša, te čalaven pre koda hoj lenge marde peskere bazalno zakona abo slobodi, abo manušengere zakona u bazalno slobodi save džan andral o maškarthemutne dovakeribena, save Slovačiko republika ratifikind'a u sas avrivičind'i avka sar phenel o ustanovindo zakonos, te pal akala zakona u slobodi na kerel rezultato aver sudos.

(2) Te o ustavno sudos del čačo pre s'ražnost'a, peskere rezultatoha phenel, hoj le čačutne rezultatoha, keribnaha abo la aver bu'aha sas pharado o zakonos abo e sloboda avka sar phenel o parto 1, u pharavel ajso rezultato, rezultato obo aver keriben. Te o pharaviben pro zakonos abo sloboda sar phenel o parto 1 kerd'ilo nakerd'ipnaha, ustavno sudo šaj te del parančo, te oda so akala zakona pharađ'a abo slobodi, te ande aja bu'i te kerel. Ustavno sudos šaj te del bu'i pale pro keriben laha, te na domukhel te pes dureder pharaven bazalno zakona u slobodi abo manušengere zakona u bazalno slobodi save džan andral o maškarthemutne kontrakta, save Slovačiko republika ratifikind'a u sas avrivičinde avka sar phenel o dino zakonos, abo te del pes, parančolinel, te oda, ko pharađ'a o zakona obo slobodi sar phenel o parto 1, kerd'a avka sar sas maj anglal o pharaviben.

(3) Ustavno sudo šaj peskere rezultatoha, saveha del čačo pre s'ražnost'a, te den koleske, saveske sas o zakona sar phenel o parto 1 pharade, valesavo lovengero diñipen.

(4) Došal'ipen oleskeri, ko pharađ'a o zakona abo slobodi sar phenel o parto 1, vaš o bilačhipen pri chasna abo pri aver bu'i nane le ustavno sudoskereha rezultatoha dochudñi.

Art. 127a

(1) Ustavno sudo kerel rezultata pre s'ražnost'a so den o organi khatar thaneskeri samosprava mamuj naustavno abo nazakono rezultato abo aver naustavno abo nazakono zasaho ande bu'i so kerel thaneskeri samosprava, te pal lakeri ochrana na del o rezultato aver sudos.

(2) Sar o ustavno sudos del čačo pri s'ražnost'a savi diña o organo palal e thaneskeri samosprava, viphenel, andre soste hino naustavno abo nazakono rezultato abo naustavno abo nazakono zasaho andre thaneskeri

samosprava, savo ustavno zakonos abo zakonos sas pharado u save rezultatoha abo keribnaha pes ada pharad'ipen achi'fa. Ustavno sudos o mardo rezultato murdarela, abo te o pharado zakonos pes achi'fa ando aver keriben, sar hin ando rezultato, zakazinel dureder te pharavel o zakonos u parančolinela, te pes oda del, te pes kerel avka sar sas anglal o pharad'ipen.

Art. 128

Ustavno sudos phenel sar oda hin andre ustava, abo andro ustavno zakonos, kana hiñi e but'i bangi. Le ustavno sudoskero rezultato pal koda so hin andre ustava abo ustavno zakonos pes avrivičinel avka sar pes ustanovinel andro zakonoskero avrivičiñiben. O pheñiben hino všeobecne musajno le d'ivesestar andre savo sas avrivičindo.

Art. 129

(1) Ustavno sudos kerel rezultato pal e s'ražnost' mamuj o rezultato pal o čačikano abo načačikano mandato le poslancoskero andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

(2) Ustavno sudos kerel o rezultato pal koda či hine ustavne u zakone avrikidipena pro prezidento vaš e Slovačiko republika, avrikidipena andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika, avrikidipena andre organa ki thaneskeri samosprava u avrikidipena andro Europsko parlamento.

(3) Ustavno sudos kerel rezultato predal o s'ražnost'a mamuj ko agorisardo referendo u pal o s'ražnosti mamuj koleske sar dine hangi o manuša u pal oda či čhiven tele le prezidento vaš e Slovačiko republika.

(4) Ustavno sudos kerel rezultato pal koda, či o rezultato pal koda či pes rozmukhel abo ačhavel o keribena la politikaña serake abo le politikano hnuťjeske hino ando jekhetañiben le ustavne zakonenca abo le aver zakonenca.

(5) Ustavno sudo kerel rezultato pal e obžaloba pri Narodno rada vaš e Slovačiko republika mamuj le prezidentoske vaš e Slovačiko republika adre but'i pre koda hoj god'aha porušind'a ustava abo vlastizrada.

(6) Ustavno sudo kerel rezultato pal koda, či o rezultato pal o vičnindo viñimočno stavo abo nudzovo stavo u pre kada rezultato phandle aver rezultata sas avridine jekhetaneste le ustavne zakonoha.

(7) Ustavno sudos kerel rezultato pal e s'ražnost'a mamuj pro uzneseñje ki Sudno rada vaš e Slovačiko republika sar phenel o art. 154d par. 2.

(8) Rezultata so kerd'a o ustavno sudo hine pal o anglune parta bistošne predal savore organi verejno zor, fizicko manuša abo pravñicko manuša, pre save hine kerde. O prislušno organo verejno zorakero hino musajno bi o nakamlo palethodo te zabespěinel lengero keriben. O detajli hine thode andro zakonos.

Art. 130

(1) Ustavno sudos kezdinel o keriben, sar del o navrho

- a) najčineder peñina le poslancendar andral Narodno rada vaš e Slovačiko republika,
- b) prezidento vaš e Slovačiko republika,
- c) gavermento vaš e Slovačiko republika,
- d) sudos,

- e) generalno prokuratori,
- f) predsedas pri Sudno rada vaš e Slovačiko republika andre but'a pro jekhetani ben pro zakonosiskere predpisi pal art. 125 par. 1 save hine phandle le keribnaha pro sudništvo.
- g) verejno ochranco pro zakona pal o but'a so hine jekhetane le zakonosiskere predpisenca avka sar phenel o art. 125 par. 1, sar lengero dureder chasnal'ipen šaj te musarel bazalno zakona abo slobodi abo manušengere zakona u bazalno slobodi so džan avri andral maškarmutno kontrakto, savo Slovačiko ratifikind'a u savo sas avrivičindo avka sar phenel o ustavno zakonos,
- h) nekučeder kontrolno urados vaš e Slovačiko republika ande rig ustanovind'i ando art. 126 par. 2, i) sako, pal kaste pes te kerel avka sar ustanovinel o art. 127 u 127a,
- j) sako, ko marel pre kontrolno zor pro Nekučeder kontrolno urados vaš e Slovačiko republika andro pripado so hino ustanovindo ando art. 126 par. 2.

(2) O zakonos phenel, kas hin zakonos te del navrho te kezdinel pes o kidimos sar phenel o art. 129.

Art. 131

(1) Ustavno sudos kerel rezultatos andro pleno pre but'a save hine andre art. 105 par. 2, art. 107, art. 125 par. 1 lit. a) u b), art. 125a par. 1, art. 125b par. 1, art. 128, art. 129 par. 2 až 7, art. 136 par. 2 u 3, art. 138 par. 2 lit. b) a c), pal o jekhetane zakonosiskere dumi andral senati, pal oda sar lačharen peskere andralutne pomera u pal o navrhos ko rozpočto le ustavno sudoskere. O pleno le ustavno sudoskero pes uznašinel buter sa jepaš savore sudcendar. Sar pes akaja buterd'i grupa na dochudela, o navrhos pes čhind'ola.

(2) Pal aver but'a kerel rezultato o ustavno sudos andro trinmanušengere senati. O senato pes uznašinel buter sar jepaš peskere manušendar.

Art. 133

Mamuj le rezultatoske so kerđ'a o ustavno sudos našti pes te del lačharutno prostrjedko; u oda na plaťinel, kana le rezultatoha so kerela o organo pal maškarmutni organizacija savi pes kerđ'a pre koda te uplatňinel pes o maškarmutno kontrakto, saveha hino e Slovačiko republika phand'i, kerela pes predal Slovačiko republika musajipen andro ustavno sudos pale te preskuminel imar prijato rezultato khatar o ustavno sudos.

Art. 134

(1) Ustavno sudos hino kerdo le dešutrin sudcendar.

(2) Le sudcen andro ustavno sudos avrivičinel pro navrhos andral Narodno rada vaš e Slovačiko republika pro dešuduj berša o prezidento andre Slovačiko republika. Narodno rada vaš e Slovačiko republika navrhňinel dujvarajci kandidaten pro sudci, saven hino o prezidento Slovenskej republiky te avrivičinel.

(3) Le sudcaske šaj te avel avrivičindo o manuš andal Slovačiko republika, savo šaj te avel avrivičindo andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika, u imar hin les phuripen 40 berša, hin les uči pravnicko škola u hino nekčineder 15 berša but'arno andro pravnikane but'a. Oda just manuš našti te avel buterval avrivimenovindo sar sudca pro ustavno sudos.

(4) O sudcas pro ustavno sudos del vera, del peskero lav andro vasta le prezidentoske pri Slovačiko republika akaja vera, dino lav:

„Dav vera, peskero lav pre peskeri paťiv u vod'i, hoj arakhava te naband'aren pes o bazalno zakona le

manušen u le manuškere zakona, arakhava baripen andro zakonosiskero štato, kerava sar phenel ustava, ustavne zakonenca u maškarmutne kontraktenca, save Slovačiko republika ratifikinda u sas avrivičinde avka sar hino ustanovindo andro zakono, u kerel rezultata avka sar phenel miro nekfeder dopat'aliben, sar naphandlo u naserakero.“

(5) Kaleha hoj del peskero lav pes o sudcas chudel ande peskeri funkcija.

Art. 135

Pro šero le ustavne sudoske hino leskero predsedas, save zastupinel leskero podpredsedas. Le predseada o podpredseada avri vičinel le sudcendar andral o ustavno sudos o prezidento vaš e Slovačiko republika.

Art. 136

(1) Vaš o rezultata so kerel andre peskeri funkcija našti le sudcas trestnones te marel, u oda aňi pandig kana agorisarel leskeri funkcija.

(2) Te sas o sudcas khatar o ustavno sudos chudno u zadržindo paš koda sar kerelas trestno buťi, o dino organo hino musajno ada mind'ar te del te džanel le predsedaske pro ustavno sudos, u kana hino oda o predsedas pro ustavno sudos, avka le podpredsedoske pro ustavno sudos. Le sudcas našti te lel andre bertena bi o suhlasis khatar o ustavno sudos.

(3) O ustavno sudos del suhlasis pre koda te len le sudcas andre bertena u le generalno prokuratori. Ustavno sudos kerel disciplinarno kidipen mamuj o predseada khatar o Nekučeder sudos pri Slovačiko republika, podpredseada khatar Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika u generalno prokuratori.

Art. 137

(1) Te hin o avrivičindo sudcas pro ustavno sudos membro ki politikaňi sera abo politikano hnuťje, hino musajno o membrimen te čhivel tele andre lende mek anglal koda sar dela o peskero lav.

(2) O sudci palal o ustavno sudos keren peskeri funkcija sar peskero povolaňje. O keriben andre kaja funkcija pes našti phandel la funkcijaha andro aver organo predal verejňi zor, le štatnozamestnanecko kontraktaha, la buťakere kontraktaha, kajse varesave buťakere phandlipeha, le podňikat'el'sko keribnaha, koleha hoj hino membro andro šerutno abo kontrolno organo paš o pravňicko manuš, savo kerel podňikat'el'ske buťa, aňi la aver hospodarskaha abo la lovengeraha buťaha okrem oda hoj chulajinel peskero chulajipen u rodimoskeri, pedagogikaňi, literarno abo umelecko buťi.

(3) Andro d'ives, kana pes o sudcas chudel andre peskeri funkcija, agorisarel leskero poslaneancko mandato u členstvo andre gavermento vaš e Slovačiko republika.

Art. 138

(1) O sudca andral o ustavno sudos šaj te del tele peskeri funkcija avka hoj pisinel o lil le predsedaske pro ustavno sudos. Leskeri funkcija agorisarel andre ajso pripado kana džal tele o kalendarno čhon, kana sas o pisindo lil hoj del tele peskeri funkcija dochudno.

(2) O prezidento vaš e Slovačiko republika le sudcas čhivel tele.

a) kana hin pravoplatno rezultato so les odsuđinel vaš gođaha kerdo trestno buťi, abo te sas pravoplatňe odsuđindo vaš trestno buťi u sudos na diňa andre leskero pripado rezultato savo phenel hoj hino podmjeňečne odthodo o keriben ando tresto so lel leskeri sloboda,

b) predal koda hoj o ustavno sudos diňa disciplinarno rezultato vaš e buťi, savi našti pes te phandel la sudcoskera funkcijaha pro ustavno sudos

- c) te o ustavno sudos phend'a, hoj o sudcas na phirel pro kidipena pro ustavno sudos buter sar jekh berš abo
- d) te agorisard'a leskero avrikidipen andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

Art. 139

Te pes o sudcas korkoro čhivel tele pal peskeri funkcija sudcoske pal o ustavno sudos abo hino tele čhido, prezidento vaš e Slovačiko republika avrivičinel aver sudco pro nevo funkčno ideo le duje manušendar saven navrhñind'a Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

Art. 140

Churd'ipena pal e ustavno sudoskeri organizacija, pal koda sar pes kerel angil leste u pal oda savo uštariben hin le sudcen phenel o ustanovindo zakonos.

Dujto kotor O SUDI VAŠ E SLOVAČIKO

REPUBLIKA

Art. 141

- (1) Andre Slovačiko republika keren sudno but'a ñikaha naphandle u naserakere sudi.
- (2) O sudnietvo pes kerel pro savore kotera avka hoj hino pharado le aver štatne organendar.

Art. 141a

E Sudno rada vaš e Slovačiko republika

(1) Le predseda andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika avrivičinel u čhivel tele Sudno rada vaš e Slovačiko republika peskere manušendar. Manuša andre Sudoskeri rada vaš e Slovačiko republika hine

- a) eña sudci, saven avrivičinen u čhiven tele o sudci vaš e Slovačiko republika,
- b) trin membro manuša, saven avrikidel u čhivel tele Narodno rada vaš e Slovačiko republika,
- c) trin membro manuša, saven avrivičinel u čhivel tele o prezidento vaš e Slovačiko republika,
- d) trin membro manuša, saven avrivičinel u čhivel tele o gavermento vaš e Slovačiko republika.

(2) Vaš o predseda pri Sudno rada vaš e Slovačiko republika u vaš o manuš andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika sar phenel o parto 1 lit. b) ži d) pes šaj ustanovinel o manuš, savo hino bezuhono, hin les uči škola u nekčineder 15 berša odborno praksa.

(3) O keriben andre predsedaskeri funkcija andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika pes našti phandel la funkcijaha andro aver organo pri verejñi zor, štatnozamestnanecko kontraktoha, le but'akere kontraktoha, kajse varesave but'akere phandlipeha, le podñikat'eľsko keribnaha, koleha hoj hino membro andro šerutno abo kontrolno organo paš o pravñicko manuš, savo kerel podñikat'eľske but'a, aňi la aver hospodarskaha abo la

lovengeraha but'aha okrem oda hoj chulajinel peskero chulajipen u rodimoskeri, pedagogikañi, literarno abo umelecko but'i.

(4) O funkčno ideo le membro manušen andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika hino pandž berš. Ole just manuše šaj te avrikidel vaš o predseda pri Sudno rada vaš e Slovačiko republika, avrikidel abo avrivičinel vaš o manuš andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika nekbuter dujvar andro idea so džan pal peste.

(5) Andre but'i so kerel Sudno rada vaš e Slovačiko republika džan akala keribena

- a) te bajinel te kerel pes but'i pro verejno kontrola pro sudništvo
- b) te lel priačhiben, či le kandidato so kamel te avel avrivičindo sar sudca hin o diñipena save kampen pro sudco, save den zaruka, hoj e funkcija sar sudca kerela mišto,
- c) te davkerel le prezidentoske vaš e Slovačiko republika navrhi pro kandidata so len šaj avrivičinel sar sudcen u navrhi pre koda te telečhivel le sudcen,
- d) kerel rezultato kaj den u prethoven le sudcen,
- e) te davkerel le prezidentoske vaš e Slovačiko republika god'i pre koda kas hino te avrivičinel sar predseda pro Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika u sar podpredseda pro Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika u god'i pre koda sar len te čhivel tele,
- f) te davkerel andro gavermento vaš e Slovačiko republika navrhi kandidaten pro sudci, save bi majinenas te kerel vaš e Slovačiko republika andro maškarthemutne sudne orani,
- g) avritekidel u telečhivel le manušen so hine andre disciplinerne senati a avrikidel u telečhivel le predseden pro disciplinarne senati,
- h) te vakernel pal o navrho pro rozpočto le sudenge vaš e Slovačiko republika paš koda sar kerel pes o navrho pro štatno rozpočto u te davkerel ki Narodno rada vaš e Slovačiko republika peskero stanovisko ko navrho pro sudengero rozpočto.
- i) te dodikhel, či hin le sudca o predpokladi pri sudcovsko keribena, save den zaruka, hoj e funkcija sar sudco kerela rendešen calo ideo andre sudcovski funkcija,
- j) te vidavkerel o zasadi pre sudcovsko etika jekhetane le organenca pri sudcovsko samosprava,
- k) aver but'a, te avka phenela o zakonos.

(6) Pre koda te lel pes o rezultato andral Sudno rada vaš e Slovačiko republika kampil suhlasis buter sar jepaš savore manušendar.

(7) O keriben andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika diriginel u organizinel lakero predseda.

(8) Predseda pri Sudno rada vaš e Slovačiko republika musaj te del le ustavno sudoske navrho pre koda te kezdinel pes o keriben andre but'a so hine andre sulado le zakonosiskere predpisenca sar phenel art. 125 par. 1 save hine pal o eksektivno andre sudništvo.

(9) Sudno rada vaš e Slovačiko republika lel o stanovisko sar phenel parto 5 lit. b) zoraha khatar o štatno organo so kerel but'i sar ochranca pre garude but'a u pheñibena so phenel o kandidato avrivičindo pro sudca;

detajli phenel zakonos.

(10) Pal koda či pes našade predpokladi pri sudcovsko sposobiloš'a, save den zaruka, hoj e fukcija kerela mišto, andre koda sar pes vikonavinel sudcoskeri funkcija del rezultato o disciplinarno senato; pheñibena art. 154d par. 1 ži 3 oleha nane dochude.

(11) O lava pal oda sar pes avrikidel u čhivel tele o predseda pri Sudno rada vaš e Slovačiko republika, pal oda sar pes ustanovinen o manuša andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika, pal koda so kerel, pal oda sar pes zastupinel o predseda pri Sudno rada vaš e Slovačiko republika, pal e organizacija u pal o vzt'ahi ko organi so keran pro sudñictvo u ko organi palal sudcovsko samosprava, sar te pal koda sar pes dodikhel, či hin le sudcas savore predpokladi andral sudcovsko sposobiloš'i, save den zaruka, hoj e funkcija kerela mišto andre calo ideo savo avela andre funkcija, phenela o zakonos.

Art. 142

(1) O sudi keran rezultata andro občjanskopravno u trestnopravno bu'ra; sudi preskuminen či hine phandle rezultata so kerd'e organi andre verejñi sprava u či hine zakone rezultata, opatreñja abo aver zasahi so kerd'e o organi andre verejno zor, te avka ustanovinel a o zakono.

(2) O sudi keran rezultata andre senati, te o zakono na ustanovinel a, hoj andre bu'i kerel rezultato jekh sudca. Zakono ustanovinel a, kana pro senatoreskero rezultato šaj te aven te pribešle sudci andral o manuša u andre save bu'ra šaj kerel rezultato te o sudoskero bu'arno manuš savo sas poverindo le sudcoha. Mamuj rezultato so kerd'a o sudoskero bu'arno so sas poverindo le sudcoha hino pristupno opravno prostrjedko, pal savo kerel rezultato furt sudca.

(3) O rezultata pes avrivičinen andro nav vaš e Slovačiko republika a u furt ča verejñones.

Art. 143

(1) Sudengeri sustava kerel o Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika u aver sudi.

(2) Churdeder sudengeri sustava lačharel, lengero keriben, organizacija u keriben anglal lende ustanovinel zakonos.

(3) Andro buch'ipen sar hino phendo andro zakonos pro dirigipen u sudengeri sprava keran the o organi pre sudcovsko samosprava.

Art. 144

(1) Sudci paš koda sar keran peskeri funkcija hine naphandle u paš koda sar keran rezultata hine phandle la ustava, ustavno zakoneha, maškarmutne kontraktoha sar phenel art. 7 par. 2 u 5 u zakonoha.

(2) Te o sudo peske duminel, hoj aver všeobecno musajno zakonosiskero predpiso, leskero koter abo aver leskero individualno pheñiben, savo hino phandlo la keribnaskera bu'aha, mamuj ustavake ustavno zakoneske, maškarmuto kontraktoske sar phenel art. 7 par. 5 abo zakono, bu'i čhinel u del navrho te kezdinel o keriben avka sar phenel art. 125 par. 1. Ustavno sudoskero lav so hino thodo andro rezultato hino vaš o sudos musajno.

Art. 145

(1) Le sudcen avrivičinel u čhivel tele pro navrhos andral Sudno rada vaš e Slovačiko republika o prezidnto vaš e Slovačiko republika; avrivičinel len bijo ideoskero koter.

(2) Vaš o sudca šaj te avel avrivičindo o manuš andal e Slovačiko republika, savo šaj te avel avrivičindo andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika, u imar hin les phuripen 30 berša, hin les uči pravnicko škola u hin les predpokladi ko sudcovsko džanl'ipena, save den zaruka, hoj funkcija sar sudca kerela mišto. Aver džanl'ipena pre koda te avel avrivičindo sar sudca u leskero funkčno drom, u te buchl'ipen pri sudcengeri imunita phenel o zakono.

(3) Le predseda pro Nekučeder sudos vaš e Slovačiko republika u le podpredseda pro Nekučeder sudos vaš e Slovačiko republika avrivičinel pro navrho khatar Sudno rada vaš e Slovačiko republika le sudcendar andral Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika o prezidento vaš e Slovačiko republika pro pandž berš. Oda just manuš našti te avel avrivičindo sar predseda pro Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika abo sar podpredseda pro Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika nekbuter andro duj pal peste idea. Anglal koda sar džal tele o funkčno ideo šaj o prezidento vaš e Slovačiko republika čhivel tele le predseda pro Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika abo le podpredseda pro Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika vaš koda so hin phendo andro art. 147.

(4) Sudca del vera, del peskero lav andro vasta le prezidentoske vaš e Slovačiko republika akaja vera, dino lav:

: »Dav vera, peskero lav pre peskeri pařiv u vodi, hoj kerava avka sar phenel ustava, ustavne zakona, maškarmutne kontrakta, save Slovačiko republika ratifikind'a u sas avrivičinde avka sar phenel ustavno zakonos, u le ustavno zakonenca, kerava le zakonenca u kerava rezultata avka sar phenel miro nekfeder dopařaliben, sar naphandlo u naserakero.«.

(5) Kaleha hoj del vera, peskero lav pes o sudcas chudel ande peskeri funkcija.

Art. 145a

(1) Te hin o avrivičindo sudcas manuš ki politikaři sera abo politikano hnuřje, hino musajno o členstvo te čhivel tele andre lende mek anglal koda sar dela o peskero lav.

(2) Sudca kerel peskeri funkcija sar peskero povolaņje. O keriben andre kaja funkcija pes našti phandel la funkcijaha andro aver organo predal verejni zor, te la funkcijaha ko predseda pri Sudno rada vaš e Slovačiko republika, le štatnozamestnanecko kontraktoha, la buřakere kontraktoha, kajse varesave buřakere phandlipaha, le podņikat'el'sko keribnaha, koleha hoj hino manuš andro šerutno abo kontrolno organo pař o pravnicko manuš, savo kerel podņikat'el'ske buřa, aři la aver hospodarskaha abo la lovengeraha buřaha okrem oda hoj chulajinel peskero chulajipen u rodimoskeri, pedagogikaři, literarno abo umelecko buři u oleha hoj hino manuš andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika.

Art. 146

Sudca šaj te del tele peskeri funkcija avka hoj pisinel o lil le prezidentoske vaš e Slovačiko republika. Leskeri funkcija agorisarel andre ajsa koter kana džal tele o kalendarno čhon, kana sas o pisindo lil hoj del tele peskeri funkcija dochudno.

Art. 147

(1) Prezidento vaš e Slovačiko republika pro navrho khatar Sudno rada vaš e Slovačiko republika le sudca čhivel tele kana chudela zor o rezultato so les odsuřinel vaš god'aha kerđi trestno buři, abo te sas pravoplatņe odsuřindo vaš trestno buři u sudos na diņa andre leskero koter rezultato savo phenel hoj hino podmjeņečne

odthodo o keriben ando tresto so lel leskeri sloboda, pal o rezultato so kerd'a o disciplinarno senato vaš e but'i, savi pes našti phandel la funkcijaha savi kerel sudca, abo te agorisard'a leskero avrikidipen andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika. Prezidento vaš e Slovačiko republika pro navrho andral Sudno rada vaš e Slovačiko republika telečhivel te le sudca, save nane džan'ipena pro sudcovsko keribena, save den zaruka, hoj e funkcija sar sudca kerela mišto, pal o čačutno pheñiben khatar Sudno rada vaš e Slovačiko republika sar phenel art. 154d par. 1 abo pal o pravoplatno rezultato so diña o ustavno sudo, saveha e s'ražnost' sar phenel art. 154d par. 2 pharud'a.

(2) Prezidento vaš e Slovačiko pro navrho khatar Sudno rada vaš e Slovačiko republika šaj le sudca čhivel tele,

a) te leskero sast'ipen leske ži but nadomukhel, nekfrimeder andro jekh berš, mišto te kerel sudcovske but'a,

b) te hin les phuripen 65 berša.

Art. 148

(1) Le sudca šaj te prethoven pro aver sudo ča avka te jov kamel abo avka te del o rezultato o disciplinarno senato.

(2) Oda hoj pes pro varesavo ideo ačhavel keriben pre sudcoskeri funkcija našti pes te chudel andro naphandlo keriben andro sudi. Vaš soske pes pharavel but'i andre sudcoskeri funkcija, kana pes šaj andro varesavo ideo del o sudca u o dureder but'a vaš save šaj ando varesavo ideo te phandel keriben andre sudcaskeri funkcija phenel o zakonos.

(3) Sar pes ustanovinen pribešle sudci ustanovinel o zakono.

(4) Vaš o rezultata so kerel andre peskeri funkcija sudca abo pribešlo sudca našti len trestnones te marel, u oda aňi pandik kana agorisarel lengeri funkcija.

(5) Mamuj le rezultatoske te kezdinel trestno mariben pro sudca šaj o dochudno sudca te del s'ražnost', pal savi del rezultato o generalno prokuratori.

OCHTO ŠERO

E PROKURATURA VAŠ E SLOVAČIKO REPUBLIKA U VEREJNO OCHRANCOS VAŠ O ZAKONA

Jekhto kotor E PROKURATURA VAŠ E SLOVAČIKO

REPUBLIKA

Art. 149

E prokuratura vaš e Slovačiko republika bajinel pal o zakona u le zakonoha bajinde kamibena predal fizicko u pravňicko manuša u štato.

Art. 150

Pro šero pri prokuratura hino generalno prokuratori, save avrivičinel u čhivel tele o prezidento vaš e Slovačiko republika pro navrho andral Narodno rada vaš e Slovačiko republika.

Art. 151

Churd'ipena pal oda sar pes avrivičinen u čhiven tele, pal zakona u but'i prokuratora u pal e oranizacija pri prokuratura phenel o zakono.

Dujto kotor VEREJNO OCHRANCOS

VAŠ O ZAKONA

Art. 151a

(1) Verejno ochranco vaš o zakona hino naphandlo organo vaš e Slovačiko republika, savo ando buch'ipen u keriben sar hin phendo ando zakonos bajinel vaš o bazalno zakona u slobodi vaš o fizicko manuša u pravnicko manuša andro keriben angil organa vaš e verejno sprava u aver organi vaš e verejno zor, te hin lengero keriben, rezultiņipen abo na keriben mamuj le zakonosiskero keribnaha. Avka sar phenen zakonoha phende kotera, verejno ochranco vaš o zakona šaj kerel but'i pre koda te pes lačharen manušengere s'ážnost'a save keren but'i andre organa vaš e verejno zor, te akala manuša parude bazalno zakona abo sloboda vaš e fizicko u pravnicko manuša. Savore organa vaš e verejno zor dena le verejno ochrancoske vaš o zakona oda so leske kampil.

(2) Verejno ochranco vaš o zakona šaj te del le Ustavno sudoske vaš e Slovačiko republika navrho te kezdinel pes o keriben sar phenel art. 125, te o všeobecno musajno zakonosiskero predpiso musarel o bazalno zakonos abo sloboda savi hiņi vaš e fizicko manuš abo pravnicko manuš.

(3) Le verejno ochranco vaš o zakona avrikidel e Narodno rada vaš e Slovačiko republika pro ideo pandž berša le kandidatendar, saven lake navrhņinen nekfrimeder 15 poslanca andral Narodno rada vaš e Slovačiko republika. Vaš o verejno ochranco vaš o zakona šaj te avrikidel le manušes andral Slovačiko republika, savo šaj te avel avrikidno vaš o poslanco andre Narodno rada vaš e Slovačiko republika u andro d'ives kana sas avrikidipena dochudņa phuripen 35 berša. Verejno ochranco vaš o zakona našt'i te avel manuš andre politikaņi sera aņi politikano hnut'je.

(4) Funkcija predal verejno ochranco vaš o zakona agorisarel ando d'ives kana chudel zor o rezultato, saveha sas verejno ochranco vaš o zakona odsud'indo vaš god'aha kerd'i trestno but'i abo saveha sas odsud'indo vaš trestno but'i, u sudos na kerd'a rezultato andre leskero pripado savo phenel hoj hino podmjeņečņe pale thodo uštariben andro tresto savo lel leske sloboda, abo oleha hoj našavel peskero avrikidipen.

(5) Narodno rada vaš e Slovačiko republika šaj le verejno ochranco vaš o zakona čhivel tele, te leske leskero sast'ipen but, nekčineder andro trin čhon, nadomukhel mišto te kerel musajne but'a so hine andre leskeri funkcija.

(6) Churd'ipena pal koda sar pes avrivičinel u čhivel tele verejno ochranco vaš o zakona, pal o leskero keriben, pal koda sar te kerel peskeri funkcija, pal oda sar pes bajinel pal zakonosiskero ochrana, pal oda sar pes den navrho pre oda te kezdinel pes o keriben anglal Ustavno sudos vaš e Slovačiko republika sar phenel art. 130 par. 1 l'it. g) u pal koda sar pes chuden o zakona vaš o fizicko manuša u pravnicko manuša phenel o zakonos.

EŇATO ŠERO
PREUŠTARDE U AGORISKERE DIŇIPENA

Art. 152

(1) Ustavno zakona, zakona u aver všeobecno zavezno zakonosiskere kotera ačhen andre Slovačiko republika musajne, te nane mamuj la akala ustavaha. Te vatinel u murdarel len šaj ča o organa vaš e Slovačiko republika.

(2) Koda hoj nane platne zakona u te aver všeobecno musajne zakonosiskere predpisa so sas avridine andre Čechiko u Slovačiko Federativno Republika pes ačhel pal o eňavardeš d'ives pal koda sar pes dela vri o rezultato khatar o Ustavno sudos vaš e Slovačiko republika pal lengero mu'ipen avka sar pes phenel pro zakonengero vičiňiben.

(3) Pal oda či zakonosiskere kotera hine mule kerel rezultato o Ustavno sudos vaš e Slovačiko republika avka sar phenel o navrho pro manuša andre art. 130.

(4) Oda so phenen o ustavno zakona u sar pes lenca kerel, zakona u aver všeobecno musajne zakonosiskere kotera musaj te aven phandle akaja ustavaha.

Art. 153

Pre Slovačiko republika džan o zakona u musajipena khatar o maškartthemutne kontrakta, savenca hiňi Čechiko u Slovačiko Federativno Republika phand'fi, u oda avka sar phenel ustavno zakona khatar Čechiko u Slovačiko Federativno Republika abo avka sar pes dovakerd'e maškar peste Slovačiko republika u Čechiko republika.

Art. 154

(1) Slovačiko narodno rada avrivičind'i sar phenel art. 103 palal ustavno zakono č. 143/1968 Zb. pal o čechiko-Slovačiko federacija sar phenen palutne predpisi kerel peskeri bu'fi sar Narodno rada vaš e Slovačiko republika avka sar phenel akaja ustava. Avrivičindo ideo predal Narodno rada vaš e Slovačiko republika pes rachinel d'ivesestar kana sas avrikidipena andre Slovačiko narodno rada.

(2) Gavermento vaš e Slovačiko republika avrivičindo avka sar phenel art. 122 par. 1 l'it. a) khatar ustavno zakono č. 143/1968 Zb. pal o čechiko-Slovačiko federacija avka sar phenen o palutne predpisi pes chudel sar gavermento avrivičindo sar phenel akaja ustava.

(3) Predseda pro Nekučeder sudos vaš e Slovačiko republika u generalno prokuratori vaš Slovačiko republika pes den andre funcija avka sar phenen akanutne zakonosiskere kotera ačhen andre funcija ži do kana pes den andre funkciji avka sar phenel akaja ustava.

(4) Sudci pal o sudi vaš e Slovačiko republika save sas dine andre funcija avka sar phenen akanutne zakonosiskere kotera pes len sar dine andre funcija bi o ideoskero agor avka sar phenel akaja ustava.

Art. 154a

Avrikidipen pro prezidento vaš e Slovačiko republika avka sar phenel akada ustavno zakono avrivičinel o predseda pri Narodno rada vaš e Slovačiko republika ži do 30 d'ivesa khatar koda sar chudel zor zakonos so sas avridino avka sar phenel art. 101 par. 10.

Art. 154b

(1) Le sudcas so sas avrivičindo pro štar berš anglal koda sar chudña zor akada ustavno zakonos avrivičinel kana agorisarel leskero avrikidipnaskero ideo o prezidento vaš e Slovačiko republika pro navrhos so del Sudno rada vaš e Slovačiko republika sar sudcas bi o ideoskero phandlipen te avka, te ando d'ives kana avela avrivimenovindo nadochudña phuripen 30 berša.

(2) Sudci so sas avrivičinde pal ži akanutne predpisi bi o ideoskero phandlipen pes len sar sudci save sas avrivimenovinde avka sar phenel akada ustavno zakonos.

(3) Pro sudci u sudci palal ustavno sudos so sas avrivimenovinde maj anglal sar chudña zor akada ustavno zakonos pes o koter art. 134 par. 2 angutñi sentencija u par. 3 dujt'i sentencija lenca naphandel.

Art. 154c

(1) Maškarthemutne kontrakta pal o manušikane zakona u pal o bazalno slobodi, save Slovačiko republika ratifikind'a u sas avrivičinde avka sar ustanovinel maj anglal sar chudña zor akada ustavo zakono, hine andre zakonosiskero kotera u hin len angl'ipen anglal o zakonos, te den bareder koter vaš o ustavno zakona u slobodi.

(2) Aver maškarthemutne kontrakta, save Slovačiko republika ratifikind'a u sas avrivičinde avka sar phenel ustanovindo zakonos maj anglal sar chudña zor akada ustavno zakonos, hine andro jekh koter le zakonosiskero keribnaha, te avka phenel o zakonos.

Art. 154d

(1) Predpokladi pre sudcovsko džanl'ipena, save den zaruka, hoj e funkcija sar sudcas kerela mišto, pes chuden te pro sudca so sas dino andre funkcija anglal o 1. septembro 2014. Pal oda či lel o stanovisko o pal oda či hin les predpokladi pre sudcovsko džanl'ipena avka sar phenel angutñi sentencija le sudcas so sas thodo andre funkcija anglal o 1. septembro 2014 del rezultato palal o podkladi save del o štatno organo savo kerel o bu'a pri ochrana vaš o garude bu'a u sudcoskere lava del Sudoskeri rada vaš e Slovačiko republika avka hoj del dothoviben. Churd'ipena pal oda sar kerel rezultato Sudna rada vaš e Slovačiko republika pal oda či lel o stanovisko pal oda či hin mišto predpokladi ko sudcovsko džanl'ipena, save den zaruka, hoj funkcija sar sudca kerela mišto, u te oda so phenela o sudca pro lila, phenela o zakono.

(2) Mamuj dothoviben savo kerd'a Sudno rada vaš e Slovačiko republika avka sar phenel koter 1 šaj te del s'ažnost', pal savi kerela rezultato o ustavno sudos; churd'ipena phenela o zakonos.

(3) Te o sudcas savo sas ustanovindo andre funkcija maj anglal 1. septembrom 2014 na dochudel o predpokladi ko sudcovsko džanl'ipana, save den zaruka, hoj e funkcija sar sudco kerela mišto, avka sar phenel čačutno dothoviben khatar Sudno rada vaš e Slovačiko republika avka sar phenel o koter 1 abo sar phenel o čačutno rezultato khatar o ustavno sudos, saveha s'ažnost' murdard'a avka sar phenel koter 2 murdard'a, Sudno rada vaš e Slovačiko republika navrhñinela le prezidentoske te čhivel tele le sudca. Te nane o predpokladi pre sudcovsko džanl'ipena, save den zaruka, hoj funkcija kerela mišto, avka ada hin, musajno pre koda te čhivel pes tele o sudca.

(4) E funkcija sar predseda pro Sudno rada vaš e Slovačiko republika ustanovendo avka sar phenen ži akanutne predpisi meren andro d'ives andro savo lel zor akada ustavno zakonos. Predseda pro Nekučeder sudo vaš e Slovačiko republika hino manuš andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika ži ando ideo kana agorisarel funkčno ideo ole manušenge andral Sudno rada vaš e Slovačiko republika, save sas avrivičinde le sudcendar andral Slovačiko republika avka sar phenen ži akanutne predpisi.

(5) O manuša andral Sudna rada vaš e Servikañi republika so sas avrivičinde le sudcena andral Slovačiko republika, avrivičinde prekal Narodno rada vaš e Slovačiko republika, avrivičinde le prezidentoha vaš

Slovačiko republika u avrivičinde le gavermentoha vaš e Slovačiko republika akanake predpisa pes chuden sar manuša andre Sudno rada vaš e Slovačiko republika avka sar phenel akada ustavno zakono; pre lengero členstvo pes chuden ži akanakere predpisa.

Art. 155 **Murdaren pes**

1. ustavno zakonos andral Slovačiko narodno rada č. 50/1990 Kid. pal oda sar pes vičinel, štatno znako, štatno vlajka, štatno pečeta u pal e štatni himna andre Slovačiko republika,
2. ustavno zakonos andral Slovačiko narodno rada č. 79/1990 Kid. pal oda keci poslanci aven andre Slovačiko narodno rada, pal oda savi avela vera so den poslanca andral Slovačiko narodno rada, manušen andral gavermento vaš e Slovačiko republika u poslancen save hine andre narodne kotera u pal o avrikidipnaskero ideo andre Slovačiko narodno rada,
3. ustavno zakonos andral Slovačiko narodno rada č. 7/1992 Kid. pal o Ustavno sudos vaš e Slovačiko republika.

Art. 156

Akaja Ustava vaš Slovačiko republika chudel zor andro d'ives kana avela avrivičind'i, naplat'inel vaš o art. 3 par. 2, art. 23 par. 4, te džal pal koda hoj čhivel pes avri abo del pes manuš le avre štatoske, art. 53, 84 par. 3, te džal pal koda hoj kerel pes mariben le aver štatoske, art. 86 l'it. k) a l), art. 102 l'it. g), te džal pal koda hoj avrivičinen pes o profesora pro uče školi u rektora, pal oda hoj avrivičinen u povišinen pes o generala, l'iteri j) u k), art. 152 par. 1 dujt'i sentencija, te vakerel pal o ustavno zakona, zakona u aver dureder bazalno musajne zakonosiskere predpisa so avridine organa andral Čechiko u Slovačiko Federativno Republika, save chuden zor jekhetane le aver kerde ustavne bu'enca Čechiko u Slovačiko Federativno Republika jekheaneste akala ustavaha.

I. Gašparovič v. r.

V. Mečiar v. r.